

Scinteia tineretului

ORGAN CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

ANUL XXVI, SERIA II, NR. 6383

8 PAGINI - 30 BANI

SÎMBĂTĂ 22 NOIEMBRIE 1969

ÎN PAG. A 2-A:

● ACTUALITATEA PENTRU TINERET
— DE LUNI PÎNĂ DUMINICĂ

ÎN PAG. A 5-A:

● DE CE RĂTĂCESC TINERII ACTORI
PE DRUMURILE AFIRMĂRII?
● ATELIERUL LUI HEFAISTOS

ÎN PAG. A 6-A:

Ancheta internațională „MARI PERSONALITĂȚI DESPRE TINERII ȘI TINEREȚE”

DE CE „STUPEFACTIA SOCIOLOGIEI”?

de MIRCEA MALIȚA

● De la OM la OM

de ION BAIȘU

● GULLIVER ȘI LUNILE LUI MARTE

de ION HOBANA

BRIGADA „SCINTEII TINERETULUI”
● NEAGU UDROIU
● ION CHIRIC
● ORESTE PLECAN
TRANSMITE

din Cîmpulung Moldovenesc

CUM VĂ INTEGRAȚI ÎN EFORTUL DE ATINGERE A PARAMETRILOR PROIECTAȚII?

O întrebare pe adresa organizației U.T.C. de la Fabrica de mobilă, al cărei răspuns ridică numeroase alte semne de întrebare

Ca de obicei, ne simțim obligați în primul rînd să precizăm coordonatele investigației. Plasată la extremitatea orasului, către Vatra Dornei, Fabrica de mobilă din Cîmpulung Moldovenesc și-a început activitatea de producție în acest an. Unitate modernă noua întreprindere de industrializare a lemnului, ai cărei aspecți sîntem, ne prezintă sfioasă un prim bilanț: pe zece luni, planul producției globale realizat în proporție de 97 la sută; producția marfă — 83,6, iar productivitatea — 83 la sută.

Explicații la situația existentă sînt multe. Preferăm însă, în locul reproducerii noianului de justificări ce se aliază la întrebarea noastră, răspunsul pe care ni-l oferă tovarășul inginer Traian Lucuța, noul director al fabricii:
— Pe luna octombrie, planul a fost îndeplinit. Întrucît și sarcinile de plan pe noiembrie și decembrie vor fi realizate, sînt credite premisele recuperării restanțelor, a îndeplinirii planului anual.

Ne orientăm, prin urmare, atenția asupra a ceea ce se cere întreprins în viitor astfel ca această nouă mîlă să devină a industriei de prelucrare a lemnului să-și onoreze la timp, în întregime, sarcinile economice.

În trimestrul II al anului 1970 fabrica va trebui să atingă parametrii proiectați. Este obiectivul ce trebuie să călăuzească eforturile tuturor salariaților, elementul mobilizator în fiecare acțiune întreprinsă în această perioadă, continuarea firească a ceea ce s-a făcut pînă acum. Dacă avem în vedere că jumătatea din efortul fabricii este cuprins în organizația U.T.C. (în fapt aproape trei sferturi din salariați fiind sub 30 de ani) ne dăm mai bine seama de rolul activizant ce revine organizației, organelor U.T.C. din întreprindere.

PROGRAMUL NOSTRU DE ACTIVITĂȚI? SE AFLA LA COMITETUL ORĂȘENESC

Organizația U.T.C. din cadrul Fabricii de mobilă Cîmpulung Moldovenesc a luat ființă în ianuarie. Nimic mai simplu, considerăm noi, să parcurgem acțiunile întreprinse pe linie de U.T.C. pornind de la programul de activități, drumul ce jalonează intențiile la început de trimestru, rămîndu-ne doar misiunea de a suplimenta noimrea intervențiilor organizației într-un moment sau altul prin rezultatele obținute. Știind că există opt grupe U.T.C., intenționăm să cunoaștem diferențierea introdusă în structura acțiunilor de specificul locului de muncă. Atenționat asupra a ceea ce dorim, tovarășul Aurel Neculce, secretarul comitetului U.T.C. de fabrică, ne prezintă un vraf de dosare, de hîrtii volante: câteva procese verbale, carnete de evidență, tabele. Cîntăm împreună programul de activități pe primul trimestru, rîsînd cu răbdare documentele puse la îndemînă. Epuizăm operația fără a ajunge în posesia planului. Mai încercăm o dată, dar tot fără succes.

— Programul nostru de activități, își aminteste subit tov. Neculce, a rămas la comitetul orășenesc. Ni l-a cerut tovarășul secretar Ardeleanu.

Și apoi, cînd ne pregăteam să vedem programul de activități pe trimestrul următor adaugă:
— De fapt era un program făcut cam pe tot trimestrul.

Sîntem în noiembrie. De aceea insistăm să lecturăm documentele pentru celelalte două trimestre, ultimele, ale anului.

— Nu le avem întocmite... Am dori să fim înțeleși exact:

(Continuare în pag. a VII-a)

MUZE SUBSTITUITE SAU DISCIPLINE CONFUNDATE?

In recreație

Foto: C. CIOBOATĂ

Ca să nu străbătem o expoziție de pictură modernă ca pe o pădure de boababi, ca să nu primim un album de artă ca pe un rebus irezolvabil sînt necesare cîteva informații acumulate din vreme, care încep cu pictura rupestră și merg, să zicem, pînă la surrealism. Ca să știm să mîngîilem o seară de liniște cu acordurile unei sonate trebuie să fi aflat de mult ce înseamnă un solfeggiu și apoi să fi descifrat eventual înțelesurile renovărilor dodecafonice. Ca să nu avem spinarea încovoată de la 20 de ani și să putem urca măcar Bucureștii, trebuie să învățăm să respirăm, să pășim și să alergăm corect din copilărie. Omul modern e multilateral nu numai prin cerințe dar și prin aspirații, adică prin receptivitate polivalentă care, acoperită, completează: Einstein, cînta la vioară, Cocteau desena, Nils Bohr a fost sportiv de performanță, spre marea lor satisfacție permanent declarată. Dar interesul pentru multiplele activități umane nu pornește totdeauna din propriu și irezistibil imbold, ci cel mai adesea, prin educație. Desprinderea frecvențelor frumosului, a înțelegerii și chiar practicării lui o formează profesorii. Importanța strădanilor lor nu mai trebuie menționată, ca și critica filistină de numiri folosită altădată — „dexterități” — pentru disciplinele care educă gustul estetic și desoperă talente. Astăzi, în liceele și școlile noastre generale edu-

cația aceasta își propune să-și afle adevăratul și utilul loc în instituțiile de specialitate — artă și conservator — precum și secțiile celor pedagogice livrînd anual sute de cadre specializate — anul acesta cifra absolvenților s-a ridicat la 848. Lucru cert — în majoritatea școlilor noastre preocuparea pentru înobilirea spiritului prin artă și fortificarea fizică prin sport este asigurată. Și totuși Ministerul Invățămîntului informează că în domeniul amintit nu sînt încă acoperite, ori funcționează fără profesori de specialitate 2918 cadre de educație fizică, 2316 de muzică și 1132 desen, majoritatea pentru școlile generale din mediul rural, liceele însumînd 602 asemenea absențe. Absențe însă care, indiferent de mediu, pot perpetua prin înlocuirea cu diletanți prejudecata neînsemnătății „dexterităților” și mai ales provoca de la început hia-

tusuri greu de acoperit ulterior în cultura generală a elevilor. Ca, de pildă:

MUSTĂȚILE OBLIGATORII ALE UNUI MUIJĂ DE GHIPS. Ora de desen în clasa a VII-a de la Școala generală din Valea Dragului: profesorul suplinitor pune pe catedră un muiaj împrimutat din arsenalul științelor naturale — tors uman, din ghips, secționat în componentele anatomice drept obiect de inspirație pentru... desen după natură. Copiii nu găsesc prea atrăgător „motivul de artă”, dar profesorul, riguros, îndeamnă elevii să reproducă exact toate detaliile modelului, inclusiv niște mustăți desenate cu creionul de ștergării altor clase! În același timp cartea de istorie

VIORICA TĂNĂSESCU

(Continuare în pag. a II-a)

În ziarul de azi

Reportaj de sîmbătă

Pag. a 3-a

MĂRILE DIN MUNȚI

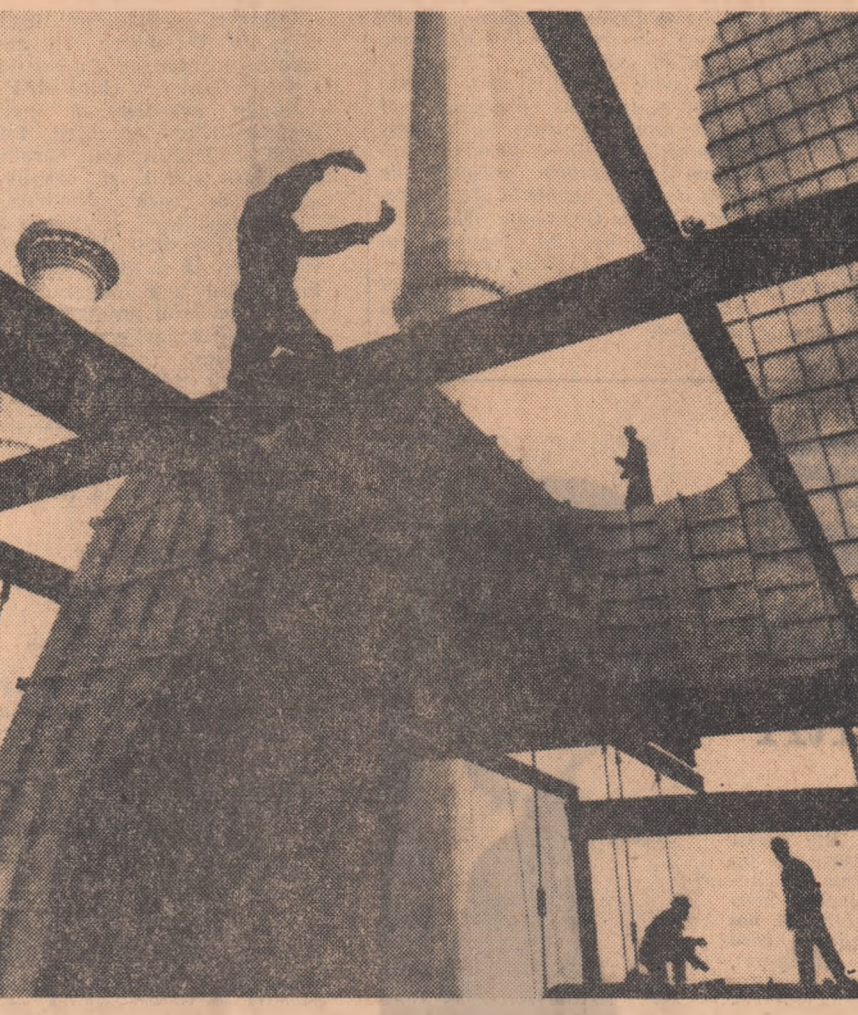
de MIHAI PELIN

Invitîndu-ne să-l însoțim de-a lungul unui prelungit itinerar pe harta energetică a României, reporterul ne prezintă dimensiunea transformărilor înnoitoare prin care cîteva dintre cele mai ignorate văi ale Carpaților românești au fost chemate la o viață nouă și ridicate printr-un efort constructiv, metodic și tenace, la nivelul condiției celor mai favorizate ținuturi ale țării.

GH. FECIORU
ELISEI TARȚA

(Continuare în pag. a VII-a)

ELOGIU MUNCII

Două fotografii de ION CUȚU

PESTE PREVEDERILE PLANULUI

● COLECTIVUL MINEI LUPENI a livrat unităților de preparare și cosificare 60 000 tone cărbune peste prevederile de plan. O dată cu aceasta a fost realizat și planul de producție pe 11 luni, depășindu-se cu mult angajamentul anual. Folosirea mai eficientă a mijloacelor de mecanizare a asigurat sporirea productivității muncii cu aproape 9 la sută față de prevederi și realizarea a 1 400 000 lei beneficii suplimentare. S-au creat astfel premise ca, încă din luna viitoare, productivitatea planificată pentru ultimul an al cincinalului să fie realizată.

(Agerpres)

PREFATĂ LA O ÎNCERCARE

MAREA BUCURIE A ÎNTÎLNIRII CU CAPODOPERA

VIRGIL BRĂDĂȚEANU

Tineretea, vîrsta de aur și de născut, perioada marilor întîlniri, a revelațiilor, unica pentru toți, dar proprie fiecărui și definitivă totodată, este ipostaza prezență, cu compactități de combustie, în întreaga noastră viață. Faptul presupune, evident, responsabilități, de-o parte și de alta, din partea celor ce sînt tineri ca și a celor care nu trebuie să uite că au fost, a tuturor celor ce se consideră tineri.

Dar chiar dacă poți fi tînăr oricînd, cu adevărat tînăr

este... la tinerete, cînd a vieții înseamnă mai cu seamă a cunoaște, nevoie care se manifestă imperios și se traduce printr-o uriașă putere de înmagazinare, cînd pe ecranul receptivității impresiile se amplifică aproape obligatoriu, cînd în filiața noastră se imprimă imaginea de neșters, încep să se contureze convingeri dar mai ales se născ și rămîn ireversibile, pentru restul existenței, dispoziționalități. Este teaurul de tineret, cu capacitatea de a se manifesta pe cele mai diverse planuri, plecînd de la unica și inepuizabila sursă a tineretului frumos trăite, înțelept conduse și inteligent valorificate. Și pentru că în cele ce urmează este vorba de tineret, de locul artei, al literaturii, în viața sa și, mai larg, al culturii, ne permite să reluăm ceea ce scriam nu de mult, anume că e vîrsta la care îl cunoaștem pe Faust, o dată cu aspirația de a pătrunde tainic universul de a desluși mersul lumii și înalțul ei adevărîntîlnit în munca pentru binele omenilor, taina clipei care meri-

(Continuare în pag. a V-a)

Ancheta noastră internațională

Pag. a 4-a

„SINTEZA” VIEȚII

ȘI ȘTIINȚELE DE GRANIȚĂ

Pagina de știință a ziarului nostru vă prezintă astăzi un domeniu de cercetare științifică cu mari perspective de viitor: biochimia acizilor nucleici. Studiile ce se fac în acest domeniu conturează de pe acum perspective de-a dreptul fantastice pentru cunoașterea umană: modificarea eredității, combaterea îmbătrînirii, eradicarea unor boli considerate incurabile și, probabil, însuși sinteza vieții! Academicienii, profesorii universitari, savanții de prestigiu internațional răspund astăzi anchetei noastre cu privire la realizările și perspectivele „științei marilor surprize”.

Toate tractoarele la arat!

Pe agenda preocupărilor în județul Mehedinți o singură lucrare: arăturile de toamnă. Într-între de prelungirea recoltoatului, de condițiile grele datorate lipsei de umiditate a solului, această lucrare concentrează în prezent cea mai mare parte a forței mecanice din cadrul județului. La Ceca de exemplu, 16 tractoare erau ultimele zile — 58 hectare arate în 12 ore. Într-o săptămînă lucrarea va fi terminată. De fapt, acesta e și angaja-

mentul mecanizatelor, al celor nouă utecești ce au fost repartizate de către șeful secției la arat. La Drăvari, discutăm cu tînărul inginer agronom Ion Astru. Situația arăturilor ne e prezentată de cifre: 1 150 hectare planificate pentru această toamnă, 910 hectare realizate. Cea mai mare parte a suprafeței a fost fertilizată cu superfosfați, iar acolo unde se va însămînța floarea soarelui, au fost administrate doze moderate și de sare potasică. În

total 99,8 tone de îngrășăminte chimice au fost transportate în cîmp. Ceea ce, remarcă agronomul unității înseamnă că în cea mai mare parte, fertilizarea ogorelor a fost efectuată de către tineri. Echipele formate dintre tineri la începutul campaniei de toamnă, la îndemnul comitetului U.T.C. pe comună și la solicitarea

SA DISCUTĂM DESPRE TINEREȚE, EDUCAȚIE, RĂSPUNDERI

„DRAGĂ NUȚI”

Te rog să mă lertî pentru înțirzirea acestei scrisori. Iți datoram demult o explicație, încă de la 7 octombrie. În seara aceea — îți amintesti? — trebuia să ne întîlnim. Tu ai școala după-amiază, așa că nu ne putam vedea decît după opt. Cred că n-ai fi acceptat niciodată să lipsești de la școala pentru întîlnirile noastre: de altfel, după cum știi, nici eu nu țiam cerut-o. Te-ai fi mirat: un tăbăcar de la „Dimbovița” foarte apreciat de maestrul său, simpatizat de șeful de echipă, nu poate vorbi despre „chilul”. Mai ales că, după ceea ce spuneam, aveam planuri foarte serioase. Liceul seral, apoi mai departe, cine știe?... Te-ai supărat, nu-i așa? că n-am venit în seara de 7 octom-

brie. Te rog să crezi că aveam motive foarte serioase. Nimic nu m-ar fi putut împiedica să vin — nici ploaia, nici furtuna, nici cutrenurul de pămînt, dar motivul acela... Cum să-ți explic? Dă-mi voie, te rog, s-o iau puțin mai de la început. După cum știi, tatăl meu e țărăan cooperativ la Bălățești — acolo, lângă stațiunea despre care a scris Ibrăileanu în „Adela”. Am făcut cele 8 clase în sat. Apoi am dat admiterea la liceul din Tirgu Neamț, „La zi”, am căzut (nu te supăra, se întîmplă, nu?). Apoi am dat la „fără frecvență”. N-a mers rău primul an — aveam note bune, șerale, apoi mai departe, cine știe?...

Am venit aici, la București, și am intrat la „profesional”. Stăteam la cămin, Medieile bunicele. Un an, a mers așa. Greu era numai cu tata.eram în anul doi, îmi propune să mă angajez la Săvinești și să urmez șerale la Piatra Neamț. Dar se compară Piatra cu Bucureștii? Un tînăr cu aspirațiile mele nu se putea simți bine decît în Capitală, crei că ești de acord. De altfel, nici școala asta nu-mi mai prea plăcea. „Profesionalul” știi, nu-i mare lucru. La început mă gîndeam să mă

(Continuare în pag. a VII-a)

DE LUNĂ PĂDURĂ

AVANGRONICA

Regizorul Andrei Brădeanu și operatorul Mircea Gherghinescu au realizat un film de televiziune după poezia simfonică...

T.V.

Catinca Ralea - care a și tradus-o, mi-a dat-o s-o citesc. Mi-a plăcut și am propus-o televiziunii...

ION PASAT

„Oamenii cavernelor” este o dramă lirică ce deguşă un mare umanism...

AVANGRONICA

Doa două prime audiții de muzică românească

Alături de câteva interesante lucrări din literatura națională și universală...

Haiducii lui SAPTECAI

In apropiere de Brasov, la Prejmer, o echipă a „Casei de filmare București” realizează exteriorizarea...

I.P.

Un festival ambițios „PORTATIVUL TINEREȚII”

Inaugurat anul trecut ca un festival al interpretării de muzică ușoară din județul Ilfov...

La ora cind trimitem spre linia aceste rânduri, în afara programului de concurs...

C. B.

Redactori ai E. L. U.

vă recomandă: IURI TINIANOV „Sublotați in vizibil”

„Colecția „Meridiane” traducere Eugenia Luacci

Voluntul prelujește întinerea cu trei dinde cele mai izbitute lucrări ale scriitorului rus Iuri Tinianov...

JANE AUSTEN „Mindrie și prejudecată” (E.L.U.) traducere Ana Altmăgeanu

„Mindrie și prejudecată” este romanul reprezentativ al lui Austen...

HONORÉ DE BALZAC „Istoria celor treisprezece” traducere Haraldamb Grămeșcu

Voluntul „Istoria celor treisprezece” însumează trei din romanele lui Balzac...

OCTAVIAN URULESCU

MUZICĂ UȘOARĂ

După „Hey, Jude”, „On The Road Again”, „Those Were The Days”...

„N-ai dreptate” și Aurelia Andreiuc („Rit în iubire mea”). Rubrica de succese...

Una din cele mai valoroase formații românești, „Phoenix”, va prezenta în cadrul emisiunii radiotelevisive „Cavalcada Riturilor”...

SĂMBĂTA, 22 NOIEMBRIE 1969

3 PENTRU TIMPUL DV. LIBER

cinema VA PLACI BRAHMS: rulaază la Patriciu (orele 9; 11,30; 14; 15,30; 18,30; 20,45)...

RAZBOI SI PACE: (seriile III și IV); rulaază la Buzesti (orele 15,30; 19)...

Suceava și Constanța • 19,00 Televiziunea de seară • 19,30 Reclame...

(Urmare din pag. 1)

reproducind grafic „Omul cu tichia albăstră” insistă în textul explicativ asupra existenței...

„Ce ar fi de Euterpe cu „arta de a exersa, fortifica și dezvolta corpul”...

ATUNCI, UNDE NE SINT PROFESORII? În bună parte la locurile lor, acolo unde au fost repartizați...

„CINE PREGĂTEȘTE ARTISTII, CINE ÎNTRĂDEȘTE PROFESORII? Desigur, facultățile pedagogice...

„NELE PRICINI ALE TRANSFERULUI DE DISCIPLINĂ (sau Istoria artelor în digest)...

PROGRAMUL II • 19,45 Deschiderea emisiunii. Muzică cinematografică...

clase de liceu, cind ar fi extrem de necesar ca profesorii de arhitectură...

ARTA SI PEDAGOGIA NU SE EXCLUD TOTDEAUNA. Profesorii învață în școli sător și micilor orășani...

TRADIȚII POT PIERI PERI prin lipsa celorlalte școli să se continue. În prezent, în țara noastră...

MUZE SUBSTITUITE. Firește, că și forurile locale au îndălețea să manifeste...

„CINE PREGĂTEȘTE ARTISTII, CINE ÎNTRĂDEȘTE PROFESORII? Desigur, facultățile pedagogice...

„NELE PRICINI ALE TRANSFERULUI DE DISCIPLINĂ (sau Istoria artelor în digest)...

PROGRAMUL II • 20,00 Temă cu variațiuni. Oedip • 21,10 La răscruce de vin...

dubla în curind specialitatea - pedagogie plus un instrument...

MUZE SUBSTITUITE. Firește, că și forurile locale au îndălețea să manifeste...

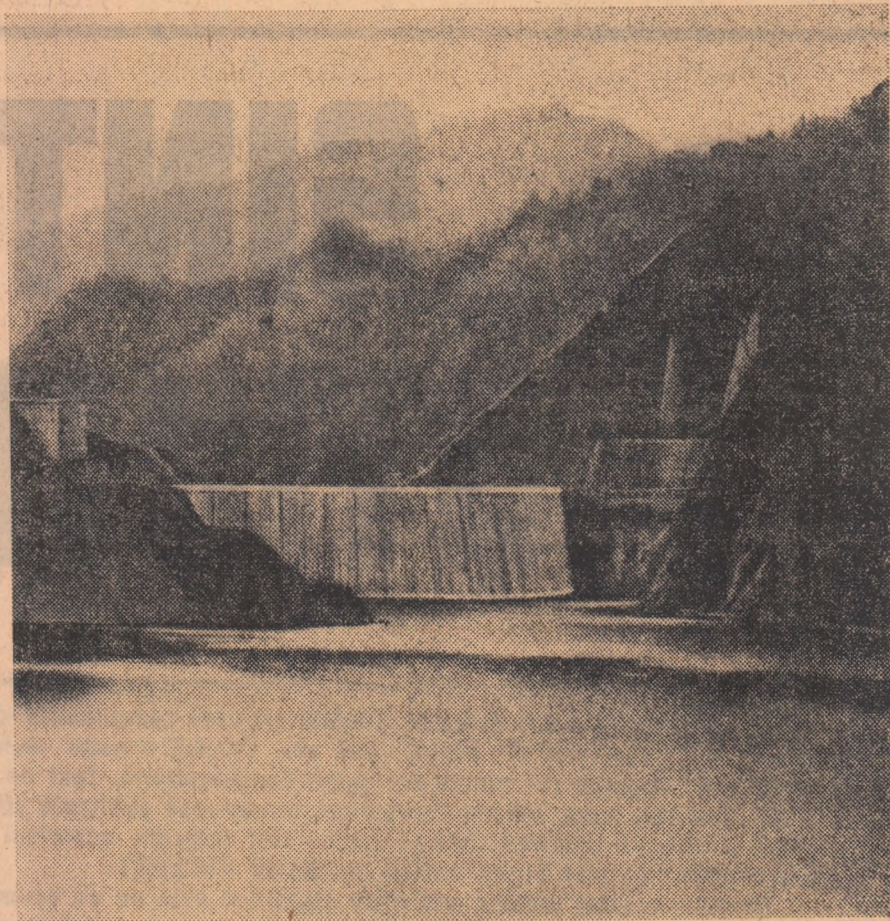
„CINE PREGĂTEȘTE ARTISTII, CINE ÎNTRĂDEȘTE PROFESORII? Desigur, facultățile pedagogice...

„NELE PRICINI ALE TRANSFERULUI DE DISCIPLINĂ (sau Istoria artelor în digest)...

PROGRAMUL II • 20,00 Temă cu variațiuni. Oedip • 21,10 La răscruce de vin...

Mărilor din munți

Reportaj de MIHAI PELIN

ARGEȘ

Munții Carpați reprezintă o componentă fundamentală a peisajului românesc. Peisajul acesta — ne încredințăm TUDOR ARGHEZI — este dominat de munte, leagănul și adăpostul de veacuri al poporului și nu întâmplător muntele se constituie într-un reper de permanență al doinelor, al baladelor și al legendelor în care s-a cristalizat spiritualitatea românilor de pe cele două versante ale Carpaților. Transhumantele de altă dată ale păștorilor, itinerarele sinuoase ale vechilor drumuri comerciale care legau ținuturile locuite de români, riturile aspre ale muncii plutașilor și numeroasele fapte de armă prin care țara, încă din cele mai îndepărtate timpuri, s-a menținut în libertate și neatințare au avut ca fundal muntele și tot muntele s-a vrut izvorul tuturor apelor care scaldă cîmpurile țării și care, în secolul Moldovei, Crișanei, Banatului și în întinsul Bărăgan, trec de milenii în seva miraculoasă a grinelor. Pentru că, din acest ultim punct de vedere, Munții Carpați reprezintă cel mai formidabil condensator de nori de care dispunem și, în același timp, prin poziția văilor lor, un imens sistem de drenare care, încă din leagănul lor, determină orientarea radială a rîurilor și, implicit, distribuția lor echitabilă. De aceea, orice tentativă de rectificare a debitelor de apă pe care le primesc cîmpurile, orice întreprindere de echilibrare a balanței hidrologice a țării începe în munți și nu în timplozitatea câmpurilor, în ceea ce ne privește, s-au consumat în munți, în locuri a căror înfățișare dăinuia neschimbată de milenii în sir. „Mările din munți”, ca finalitate majoră a acestor epoci al căror erou colectiv a fost poporul român, condus de către partidul său comunist, reprezintă expresia cea mai elevată a refuzului omului contemporan, săpîn al destinelor sale, de a accepta o natură stăgănată, încremenită în tipare care nu-l mai satisfac.

Din motive lesne de înțeles, primele intervenții ale omului în alcătuirea munților și zurgerea apelor lui au avut în vedere mai puțin echilibrarea balanței hidrologice a țării și mai mult obținerea de energie hidroelectrică, ieftină, sigură și constantă. Uzina hidroelectrică de la Dobresți, construită în anul 1930, prin puterea ei instalată de 16 MW, reprezintă una dintre primele hidrocentrale românești și locul de acumulare a cărei apariție a determinat, modest ca dimensiune, este unul dintre primele rezervoare artificiale de apă din zona românească a Carpaților. Cheltuielile mari de muncă, amploarea investițiilor și timpul îndelungat de execuție pe care le presupune edificarea unei hidrocentrale nu erau în măsură să surdă reprezentanților unei orindniri asemenea celei capitaliste, interesați cu precădere în amortizări rapide și în profituri imediate. Decenii în șir, într-o epocă de incontestabil progres al tehnologiei construcțiilor, Carpații românești din acest punct de vedere nu au prezentat un interes deosebit. Planurile lui Dimitrie Leonida, de pildă, inginerul energetician de viziune care, încă din anul 1908, preconiza edificarea unui baraj la Izvorul Muntelui-Bicaș, pe Bistrița, și străpungerea printr-un tunel a muntelui Botoșanului în vederea construirii unei centrale hidroelectrice la Stejaru, erau privite ca o curiozitate în plus, adăugându-se curiozităților avansate de un Aurel Vlaicu, de un Traian Vuia, sau de un Henri Coandă, cel mult bune, în concepția guvernamentelor de atunci ai țării, să mobilizeze un muzeu al curiozităților. Și „Studiul unei uzine hidroelectrice la Stejaru (lingă Bicaș)” de Dimitrie Leonida, inginer electrician, director al Societății „Energia” și al Școlii de electricieni și mecanici, tipărit la București, în 1903, a devenit, într-adevăr, o piesă de muzeu. Centrala electrică de la Stejaru, însă, este astăzi o realitate.

Mărturisesc deschis că, ori de câte ori privesc hărțile care consemnează realizările antice-pate de planurile succesive de electrificare a țării, mă simt atras mai mult de stelele mici decît de cele mari. Pe o hartă a potențialelor energetice o stea mare și albastră semnifică o hidrocentrală mare, iar o stea mică și, de asemenea, albastră, semnifică o hidrocentrală mică și, dacă în cei 25 de ani de glorioasă existență a orindnirii socialiste ne-am deprins să considerăm firești construcțiile hidroenergetice de amploare, trebuie să mărturisim deschis că „stea” care le-a înconjurat și presa de care s-au bucurat acestea ne-au abătut sistematic atenția de la obiective similare ca eficacitate economică, dar mai reduse ca dimensiuni. Cine, dintre cei care n-au inclus aceste obiective în traseele lor de vacanță, își mai aminteste, de pildă, de barajul și de locul de acumulare de la Măreștii, una dintre primele construcții hidroenergetice desăvîrșite în anii socialismului? Sau de hidrocentrala și de locul de acumulare de la Văluțiu? Sau de Aștileu, sau de Săcu, sau, în sfîrșit, de Firiza? Or, toate aceste hidrocentrale, însumate, înseamnă 15 MW, 8,8 MW, 16 MW, încă o dată 15 MW și, în sfîrșit, ultima tradusă în alte unități de măsură, 10 milioane kh. anual. De asemenea, toate aceste hidrocentrale, așa zise mici, mai semnificative sute de mii de metri cubi de rocă dislocată și beton turnat, sute de hectare de întindere de apă — lacuri montane ca niște safire în munți — mai multe localități cu peisajul înconjurător modernizat și nenumerăți oameni chemați la o nouă condiție umană, înobilabili și în ceea ce privește mentalitatea și peisajul lor interior. Iar dintr-un alt punct de vedere, pe care unii dintre noi s-ar putea să-l considere cam abstract, ele reprezintă expresia concretă a unciă dintre irăsăturile fundamentale ale acestui popor. *Chibzușia* și, pentru a sustine și printr-un argument peremptoriu această aserțiune, vom spune doar că inteligența care a guvernat planificarea de perspectivă a destinelor hidroenergetice românești a luat în considerație și faptul că potențialul energetic al celor 24 000 de kilometri de ape interioare ale țării, sau, într-o expresie consacrată „potențialul teoretic linilor al cursurilor de apă” nu poate fi valorificat cu eficiență numai prin centrale hidroelectrice mari.

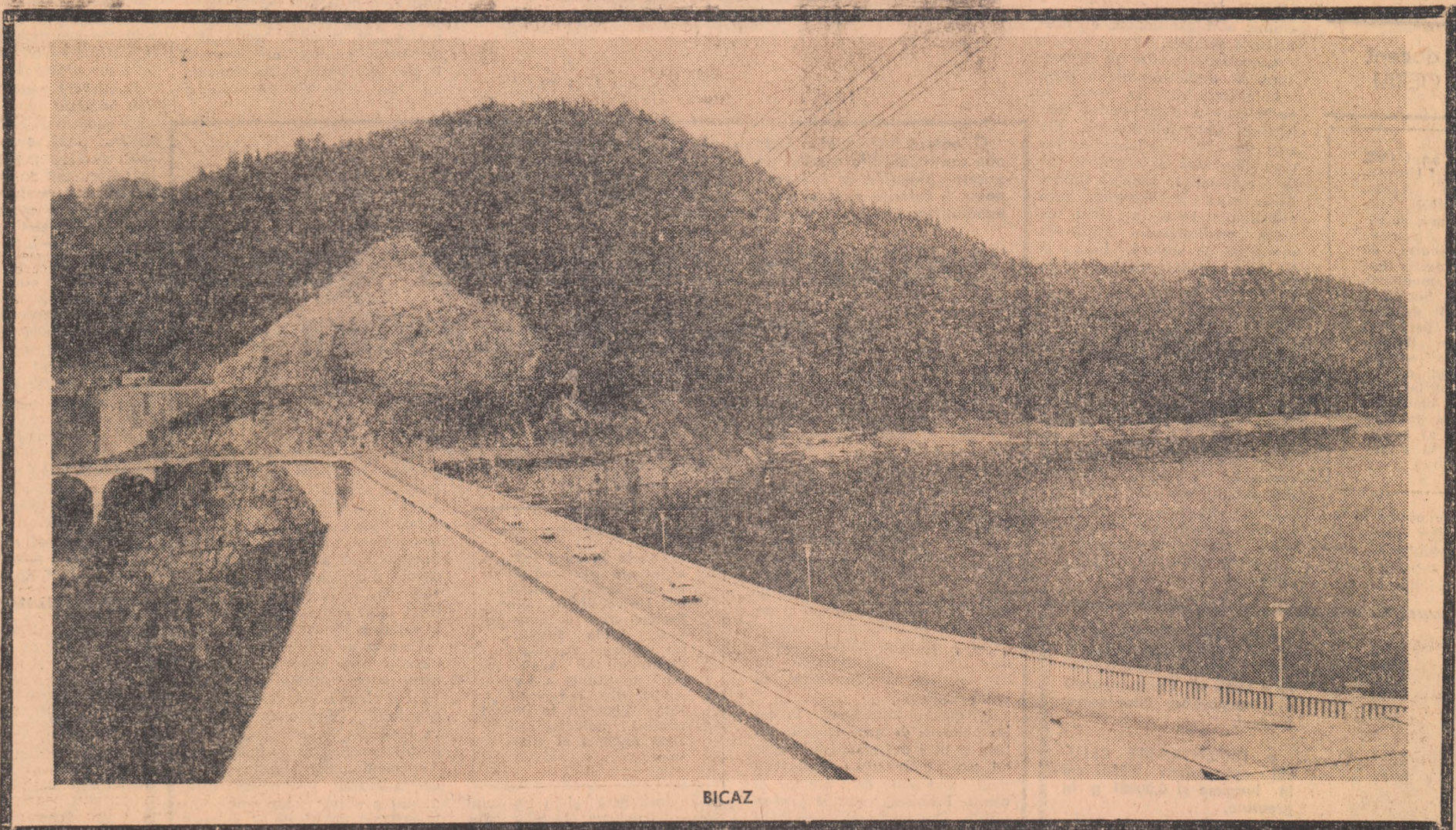
Pentru că zările de altădată, oglinzi ale epopeilor socialismului, nu mai sînt la îndemîna oricui, să revenim la muzeul din Bicaș în care, printre alte exponate, ne înfrîntăm și „Studiul” amintit al lui Dimitrie Leonida și să începem prin a cita, după un

panou cu funcția de reper, înțele cuvinte din fraza inițială a textului menit să prefigureze un nou capitol al istoriei noastre contemporane: „Comitetul de Miniștri, în ședința din 13 noiembrie 1950, hotărîrte.”. Acum, în perspectiva clară a istoriei, să recunoaștem că aceste cuvinte de început, dincolo de lapidăritatea lor oficiosoasă, conțin o nuanță sacramentală. Constituindu-se într-un preluu al gesturilor prin care urmau să se împlinească obiectivele preconizate de către planul de 10 ani al electrificării țării, ele vizau destinația acelei aere, după spusele cronicarului Mihail Costin, „și-a luat numele de la *repticușu-nea er*” — Bistrița, coloana vertebrală fluidă a munților Tării Moldovei. Și astăzi, cîntărilor pe valea ancestrală a Bistriței, în această toamnă țirzie și luminoasă, ne convingem încă o dată că nu trăim un timp al cuvintelor aruncate în vînt: „*marea dintre munți*”, așa cum au numit localnicii locul de acumulare de la Izvorul Muntelui-Bicaș, ne apare în cale ca un fapt de mult împlinit, ca o expresie dintre cele mai cloccente a forței germinative pe care o reprezintă cuvîntul partidului. Barajul înalt de 127 m, lung, la coronament, de 435 m și cu un volum de 1 625 000 mc de beton armat — un munte ivit între munți, locul de acumulare cu o suprafață de 3 300 ha., cu un volum de 1 230 000 000 mc. de apă, lung de 55 km, într-adevăr, veritabilă mare alpină și localitățile care, replindu-se din adîncurile a-

Epopoea Bicașului, reeditată pe Argeș, revine pe Lotru. Lacul de acumulare Vidraru al hidrocentralei de pe Argeș, lung de 14 km și cu o suprafață de 800 ha este desigur, mai mic decît cel de la Izvorul Muntelui-Bicaș, dar barajul care determină această nu mai puțin impresionantă retenție de apă, prin înălțimea lui de 165 m se situează printre primele 5 lucrări simple din Europa. De asemenea, prin faptul amplasării centralei electrice din avalul acestui baraj în subteran, la o adîncime de 104 metri pe verticala locului, complexul hidroenergetic de pe Argeș marchează un progres considerabil al tehnologiei construcțiilor de același gen. La rîndul lui, complexul hidroenergetic care se află în curs de edificare în apropierea Obîrșiei Lotrului înaltă cu o treaptă mai sus arta împlinirii hidrocentralelor, pentru că, dacă Argeșul a prelat de la Bicaș, într-o formă aproximativ asemănătoare, structura barajului, rezervîndu-și dreptul de a furniza energie printr-o instalație fundamental deosebită, Lotrul preia de pe Argeș, într-o formă aproximativ similară, doar sistemul de amplasare al instalațiilor energetice, rezervîndu-și dreptul, exclusiv deocamdată, de a utiliza, în ceea ce privește barajul, o soluție originală: corp din arcamente, străbătut de un miez din argilă, la 1 300 m

Revenind la obiectul intrinsec al acestui reportaj, la semnificația profundă a „*mărilor din munți*” — uneori, ca în cazul Bicașului, impropriu denumite lacuri de acumulare și care ne ritmează rîndurile reportajelor asemenea unui leit-motiv ori de câte ori ne referim la hidrocentrale și la energie — să ne aplecăm cu mai multă atenție asupra rosturilor lor de astăzi și de mine. Și să începem prin relatarea unor fapte în aparență mărunte, de pildă, cu „*sfașa*”, autentic moldovenească, iscată în seara zilei de 5 noiembrie 1969, într-un restaurant din Bicaș, între un soțor, trecut de a doua tinerețe și ajutorul lui, adolescent, vinovat pentru faptul de a fi cerut reformarea unei anvelope cu cars, chiar pe drumul de altădată ce lega Bicașul de Piatra, s-ar mai fi putut cirula 6 luni. Sau, poate, să începem prin a spune că, în ultimii ani, deasupra lacului de la Izvorul Muntelui-Bicaș și deasupra salbei de lacuri care se încheie abia la confluența Bistriței cu Siretul, în aerul pur și sticlos al acestor munți alcătuiți din rocă cristalină, au început să se rotească pasări neobisnute, care, de regulă, își iau zborul tocmai din îndepărtata Scandinavie, dar acesta nici măcar în aparență nu mai poate fi considerat un fapt mărunț. Urcind spre Bicaș pe noile drumuri ale oamenilor acestui ținut în

La Pingărați, în incinta castelului ridicat de Alexandru Lăpușeanu alături de mănăstirea cu același nume, personalul Stațiunii de cercetări hidrologice, geologice și geografice „Stejarul” măsoară, consemnează și compără cele mai fine oscilații climatice, hidrologice și existențiale ale văii rectificată a Bistriței. Inedită, munca cercetătorilor reușii în această stațiune se constituie într-o activitate-pilot, destinată să acumuleze experiența necesară de la care vor porni, ca de la un bun cîstigat, investigațiile pe care le vor întreprinde viitoarele stațiuni similare de pe Valea Argeșului, de pe Valea Oltului, sau din zona vastului lac de acumulare de la Porțile de Fier. Numele citiva dintre ei, fără a le aborda printro optică preferențială, merită a fi amintite pentru că, dacă nimeni dintre cei care au lucrat la Bicaș nu își poate asuma construcția barajului, operă prin excelență colectivă, oamenii de aici întreprind cu pasime o investigație dintre cele mai specioase, menită să conducă spre concluzii care, în ultimă instanță, își vor contura valoarea în funcție de forța de cunoaștere a individului ca atare, de per-

BICAȘ

cestei mări, au reînscut pe tărîmurile de însoțite — Izvorul Muntelui, Potoci, Chirîeni și Buhălnița — reprezentă, împreună, dovada supremă a faptului că timpul de astăzi al țării, spre deosebire de cel care, odinioară, „era răbdător cu oamenii” se vâdește a fi un timp al împlinirilor depline. Apoi, pentru a pătrunde mai adînc semnificatia acestui timp, să ne întoarcem privirile spre Stejaru, unde ferestrele largi ale clădirii placată în piatră galbuie a centralei electrice, după expresia fericită a unor reporteri, incendiază noaptea „*aidona unui uriaș transatlantic*”, spre salba de lacuri, șapte la număr, care coboară pînă la înfîlînirea Bistriței cu Siretul — Pingărați, Vaduri, Bica Doamnei, Racova, Girileni, Lileci și Șerbănești — spre cascada hidrocentralelor, 12 la număr, din avalul barajului de la Izvorul Muntelui-Bicaș. ce sporește cu o cifră pe care, într-un exces de modestie, s-o numim considerabilă putere instalată la ieșirea conductei de aducțiune ce străbate, pînă la Stejaru, muntele Botoșanului. Întoarsă, privirea, după cum de altă ori ne-am convins, alunecă deasupra unui flux de lumină în care strălucirea, recunoscută din cele mai vechi timpuri, a apelor Bistriței se recunoaște de mii de ori multiplicată.

deasupra nivelului mării! Apoi, dincolo de Lotru, nu putem să ne mai întoarcem privirile decît spre cele 55—57 miliarde de kWh — de 28 de ori mai mult decît întreaga producție de energie electrică a țării din anul 1950 — care vor reprezenta producția globală de energie electrică a țării în anul 1975, dar asta înseamnă, în fapt, a privi înainte. O treime din puterea care va fi instalată în unitățile noastre energetice între anii 1969 și 1975 — arată direcțiile celui de-al X-lea Congres al partidului — va proveni din hidrocentrale și acest fapt înseamnă, într-o optică în mod concret orientată, a ne oglinzi privirile în salba de lacuri ce se va ivi, asemenea celor din avalul Bicașului, în Albești, Cerbureni — reeditînd efortul de sistematizare prin care s-a „civilizat” Bistrița. Inseamnă a ne oglinzi chipul de minie în apele lacurilor de acumulare de la Poiana Uzului și de la Rovina, care chiar dacă nu vor produce energie electrică în mod direct, vor răcoi timpurile termocentralelor din sudul Moldovei și din inima Olteniei. Inseamnă a ne recunoaște multiplicată puterea viitoare în milioanele de metri cubi ale retențiilor de apă montană de pe Valea Doftanei, de la confluența Someșului Cald cu cel Rece, de la poalele munților Gălbuii, de pe Sebeș, din avalul Oltului, lînd ca punct de reper acea perla a Carpaților pe care o numim Călimănești.

care Țara de Sus a Moldovei se cumpănește cu Țara de Jos, încă nu bănuim că peste fișile lor de asfalt, mîndu-se leneș după curburile văii, se suprapune umbra înaltă a arilor unor pasări pînă acum necunoscute pe aceste meleaguri. Fiecare „*mare din munți*”, însă, deja știm, se constituie într-un punct de convergență al unor drumuri noi, șosele sau căi ferate; din tărîmurile lor se preling, în paralel cu fluxurile de energie electrică amintite, cantitățile de apă, nedezmîntîndu-se în ceea ce privește constanța lor, destinate cîmpurilor, menite, de pildă, să irizeze 300 000 de hectare numai în Lunca Siretului și în nordul Bărăganului, 100 000 de hectare în Argeș și 6 000 în sudul Văii Doftanei; localitățile din văile rîurilor al cărui debit lan regularizat s-au eliberat pentru totdeauna de sub spectrul nefast al inundațiilor și, în sfîrșit, toate aceste nestemate azurii, montate în colierul Carpaților, izbutesc să spulbere, în ceea ce ne privește, inchiudinea, „*marea neliniște a lumii*” cum o numesc planificatorii resurselor naturale de mine, care ar putea rezulta din indoiala asupra posibilității de a ne asigura necesarul de apă potabilă și industrială pe care îl reclamă civilizația viitoare a țării. Iar dincolo de toate acestea, rutele rectificată ale migrațiilor de pasări ne semnalează realități cu mult mai puțin fruste, în ceea ce privește posibilitatea sesizării imediate a manifestărilor lor, dar nu mai puțin semnificative și, implicit, direct determinate de transformările însumate ale locurilor.

spicacitatea lui, de amploarea viziunilor sale. Ne-au încredințat de această realitate discuțiile purtate cu Dan Munteanu, directorul stațiunii, specialist în ornitologie, omul care a semnalat popasul regulat, din toamnă pînă în primăvară, al unor pasări acvatice nordice ce preferă, în urma apariției celor 8 lacuri de pe Bistrița, să-și scurteze migrațiile și să ierneze în arealul climatic românesc. De asemenea, ne-au convins de amploarea prefacerilor acestui tinut relațiile tinărului cercetător hidrolog Virgil Apopei, care ne-a inițiat în detaliile regimului termic al oglinzilor de apă din aval de Piatra Teiului, în detaliile regimului nivelului lor, al precipitațiilor și al evaporației, de care depinde direct valoarea bilanțului hidrologic al văii. Apoi, ihtiologul Klaus Battes ne-a dezvăluit complexitatea procesului de readaptare a peștilor la noile condiții pe care le oferă zona rectificată a rîului și, implicit, dificultățile, speranțele și certitudinile care se conturează în raport cu perspectiva populării cu soiuri piscicole noi, valoroase din punct de vedere economic, al unui străvechi drum fără pulbere. În sfîrșit, studiile meteorologice și de navigație Portile de Fier, pe tărîmurile a ceea ce va deveni, atunci cînd apele Dunării vor fi complet zăgăzuite, una dintre cele mai voluminoase retenții de apă ale hîrtînului nostru continent. Construcțiile hidrotehnice și energetice care au înobilat peisajul Munților Carpați au deschis toate aceste zone spre viitor, pentru că însăși aceste construcții se prezintă ca expresii materiale palpabile ale viitorului, pentru că toate instalațiile aferente lor — drumuri, căi ferate, orașe și centre de cercetare științifică — reprezintă zestrea, profund obliterată de spiritualitatea acestui timp, pe care prezentul țării o transmite viitorului ei, pentru că toate consecințele majore ale edificării lor — ca substanță a viziunilor clare și a proiectelor realiste spre realizarea practică a cărora ne conduce cu înțelepciune partidul — prin însăși scadența lor temporală, aparțin viitorului.

specialistă în problematica ațit de actuală a poluării cursurilor de apă, definindu-ne câteva direcții pe care întreprinderile industriale din aval și amonte influențează apele salbei de lacuri, ne-a completat imaginea de astăzi a văii milenare a Bistriței. Și, avînd în vedere această imagine, să ne mai mirăm că, dacă în anul 1937 Bicașul a fost vizitat numai de 120 de turiști, toți oaspeții ai familiei regale, în anul 1969 numărul turiștilor care au vizitat tărîmurile lacului de la Izvorul Muntelui a depășit cifra de un milion? Să ne mai mirăm, adică, de faptul că, dincolo de toate întreprinderile industriale și înlesnirile civilizatoare determinate de socialism, care au transformat satul Bicaș, obscur altădată, în oraș și pe locuitorii lui în membrii cu nimic mai prejos decît ceilalți ai familiei din care se împlinește țara, industria turistică, de la un an la altul, devine o sursă din ce în ce mai substanțială a prosperității acestui ținut? Evident nu ne vom mira, pentru că, pe domeniile de altădată ale familiei regale, de la Bicaș și Borca, însușind peste 20 000 ha și pe fosta moșie a prințului Sturdza, de 48 000 ha, oamenii de astăzi știu să-și întîmpine oaspeții așa după cum, prin faptele lor — care au zămislit și barajul de la Izvorul Muntelui, și „*marea dintre munți*”, și centrala electrică de la Stejaru, și șoselele care se întrec în aerul ozonat al văilor renăscute, și însuși orașul Bicaș — au știut să-i atragă.

Dacă am început acest reportaj printr-o mărturisire, atunci se cuvine să-l încheiem tot printr-o mărturisire. Cu alte cuvinte, încercăm să recunoaștem, în ultimul capitol al acestui reportaj, că ne-am cam jucat cu cuvintele, că am numit „*mări*” câteva retenții de apă, existente și viitoare, care, din punct de vedere dimensional — adică, să ne înțelegem, dînt-un punct de vedere net deosebit de cel economic — nu înseamnă nimic, sau aproape nimic. Termenul de referință care ne obligă la această schimbare de optică îl reprezintă, desigur, suprafața și volumul de apă al viitorului lac de acumulare de la Porțile de Fier, pentru că, dacă barajul de la Izvorul Muntelui-Bicaș a fost ridicat în calea unui riu cu un debit de 18 000 mc de apă pe oră, barajul de la Gura Văii va bara calea unui flux cu un debit de 36 000 000 mc de apă pe oră, care ar umple cuiva din umbra Ceabăului — aceeași cuvetă pe care Bistrița a umplut-o în mai mulți ani — în mai puțin de o zi și jumătate. Ceea ce ne-a interesat, însă, nu a fost dimensiunea lor ca atare, întrucît accepțiune fizică, ci dimensiunea transformărilor înnoitoare prin care, citiva dintre cele mai ignorate văi ale Carpaților românești, au fost chemate la o viață nouă și ridicate, printr-un efort constructiv, metodic și tenace, la nivelul condițiilor celor mai favorizate ținuturi ale țării. Din punctul acesta de vedere, o călătorie pe care o întreprindem astăzi pe Valea Bistriței nu se arată a fi prin nimic mai prejos decît o călătorie pe mult bătuta Vale a Prahovei, după cum o vacanță la Bicaș nu poate fi prin nimic inferioară vacanțelor pe care, pînă în urmă cu citiva ani, preferam să le petrecem la Sinaia. De asemenea, cu nimic mai prejos se vor dovedi a fi, atunci cînd se vor desăvîrși amenajările proiectate, vacanțele noastre viitoare de pe malurile lacului Vidraru și, apoi, cele de pe salbatică Vale a Lotrului sau din preajma Sistemului hidroenergetic și de navigație Portile de Fier, pe tărîmurile a ceea ce va deveni, atunci cînd apele Dunării vor fi complet zăgăzuite, una dintre cele mai voluminoase retenții de apă ale hîrtînului nostru continent. Construcțiile hidrotehnice și energetice care au înobilat peisajul Munților Carpați au deschis toate aceste zone spre viitor, pentru că însăși aceste construcții se prezintă ca expresii materiale palpabile ale viitorului, pentru că toate instalațiile aferente lor — drumuri, căi ferate, orașe și centre de cercetare științifică — reprezintă zestrea, profund obliterată de spiritualitatea acestui timp, pe care prezentul țării o transmite viitorului ei, pentru că toate consecințele majore ale edificării lor — ca substanță a viziunilor clare și a proiectelor realiste spre realizarea practică a cărora ne conduce cu înțelepciune partidul — prin însăși scadența lor temporală, aparțin viitorului.

ANCHETA INTERNAȚIONALĂ

„SINTEZA” VIETII ȘI ȘTIINȚELE DE GRANITĂ

ANCHETA INTERNAȚIONALĂ

realizată de PETRE JUNIE

Acizii nucleici. A.R.N. și A.D.N. Inițialele unor componente chimice, poate cele mai importante din organismul viu. Studiul acestor molecule a „monopolizat” aproape cercetarea biologică contemporană.

Mecanismul prin care acizii nucleici dirijează sinteza proteinelor în organism se poate uza, cu timpul, în cazul funcționării neîntrerupte, de zeci de ani, a „complexului uman”?

Care este formula chimică a elixirului „Tineretii fără bătrânețe”?

Cunoașterea structurii și a mecanismelor de funcționare a acizilor nucleici a dus la aplicații extrem de interesante în domeniul variat cum ar fi agricultura, medicina, zootehnia, chimioterapia etc.

Prof. dr. docent SIMION OERIU

Născut în anul 1902, absolvent al Universității din Viena, prof. SIMION OERIU, membru corespondent al Academiei...

Prof. dr. docent PETER LANGEN

Născut în anul 1929, dr. docent P. Langen, absolvent al universității din Greifswald și Berlin, șef de secție la Institutul de Biochimie al Academiei Republicii Democratice Germane...

În numeroase laboratoare ale lumii, mii de cercetători studiază cancerul, a treia cauză, ca frecvență, a mortalității omului zilelor noastre.

CANCERUL — o „boală” a sintezei acizilor nucleici

Una dintre cele mai interesante direcții de cercetare care se deschide viitorilor specialiști în domeniul biochimic este investigarea rolului acizilor nucleici în boala cancerosă.

chimic al organismului, o întinerire a acestuia.

Cercetările noastre au demonstrat că medicamentele a căror administrare are un efect de revitalizare a organismului îmbătrânit sînt folieciestinele. Ele s-au dovedit substanțe active care eliberează în organism, pe cale enzimatică, grupări tiolice.

Succesele de pînă acum ale școlii românești de biochimie, dintre care lucrările regretatului profesor C. I. Parhon cu privire la corelația dintre structura chimică și activitatea biologică sau cele ale prof. Mihai Vanghelovici asupra sintezei colesterolului, constituie numai câteva dintre cele mai cunoscute exemple.

ÎN URMA CU UN SECOL Robert Hooke descoperă celula — unitatea fundamentală a lumii vii. Componentele ei: membrana, citoplasmă, nucleul.

DIMENSIUNILE CELULEI: aproximativ 0,0001 cm în lungime și 0,00001 g în greutate.

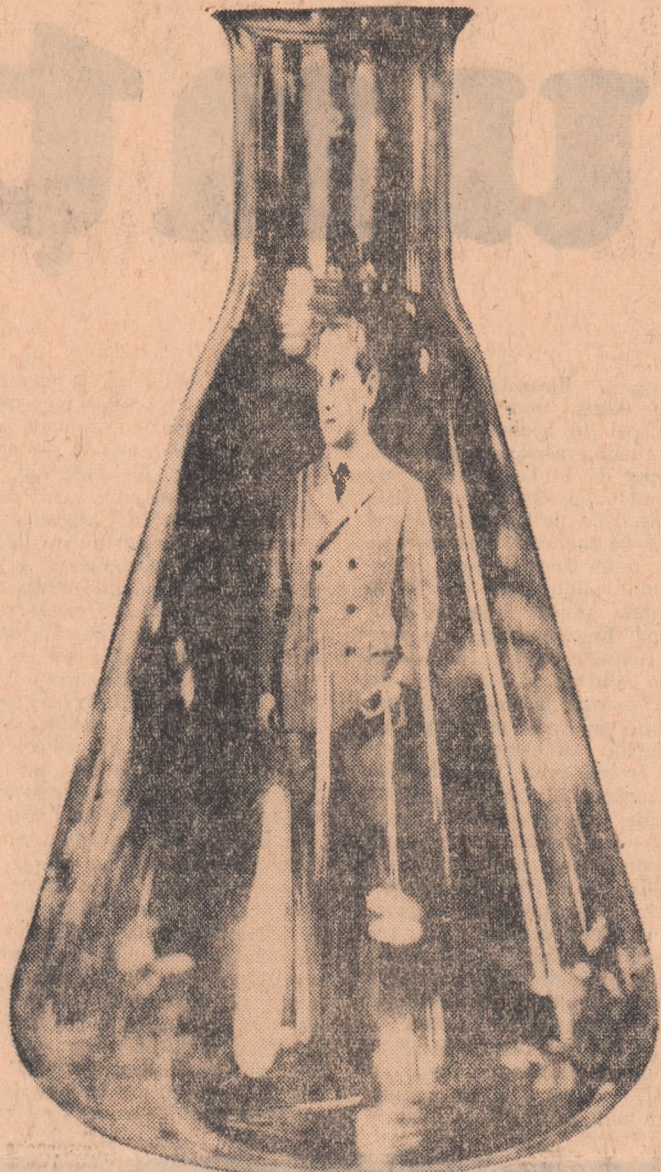
CELULA UMANĂ este de aproximativ o sută de mii de ori mai lungă decît o moleculă obișnuită. Un virus: de aproape 500 de ori.

Genetica medicală. O știință a cărei existență nu putea fi nici măcar bănuită cu numai cîțiva ani în urmă.

TERAPIA CU ACIZI NUCLEICI SINTETICI

Specialist de renume mondial, cunoscut pentru lucrările sale în domeniul structurii și al activității biologice a acizilor nucleici, D. Schugar, membru al Academiei de științe a Poloniei, este profesor la Facultatea de biologie a Universității din Varșovia.

Un deosebit interes a stimulat în lumea științifică, constatarea — destul de recentă, de altfel — că introducerea în corpul omului a unor acizi nucleici sintetici, sintetizați în laborator, complet diferiți de cei „specifici” organismului,

Fotomontaj de O. PLECAN

Elementul esențial al eredității, GENA, este răspunzătoare de transmiterea unei caracteristici individuale a fiecăruia dintre noi.

OMUL va sintetiza gene în laborator

Prof. A. A. BAEV

Născut în anul 1904, prof. A.A. BAEV, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., este absolvent al Facultății de medicină a Universității din Kazan.

Pentru biologia modernă studiile întreprinse astăzi în vederea cunoașterii structurii și a funcțiilor biologice ale acizilor nucleici sînt extrem de importante.

În acest context se înscriu și studiile efectuate în institutul nostru cu privire la determinarea structurii chimice a acizilor ribonucleici de transfer.

O ipoteză fascinantă a biologiei contemporane a fost pe deplin confirmată: în microstructura chimică a acizilor nucleici se găsesc „planurile de construcție” ale unui organism viu!

Modificarea „combinațiilor” genetice va revoluționa agricultura

Se știe astăzi că acizii nucleici au un rol deosebit de important în metabolismul plantelor și animalelor. În structura chimică a unor acizi nucleici sînt cuprinse „datele” de dezvoltare viitoare ale plantelor sau animalelor, caracteristicile lor biologice individuale.

Pentru a studia structura acizilor nucleici cu rol important în fiziologia plantelor agricole este necesară izolarea lor. Or, desi acest lucru este deja posibil și relativ ușor în cazul microorganismelor și celulelor animale, metodele „clasice” de separare nu dau rezultate multumitoare în cazul plantelor.

Principalul impediment în calea obținerii de acizi nucleici intacti și puri din materialul vegetal este activitatea enzimatică mult mai mare care are loc în plante. Problema centrală care se ridică este inhibarea activității enzimelor — enzima care „răspunde” de descompunerea acizilor nucleici în procesul vital.

Cercetări îndeprinate în acest scop au făcut obiectul studiilor

Dr. FERENC SOLYMOSY CANDIDAT ÎN ȘTIINȚE BIOLOGICE

Născut în anul 1932, absolvent al facultății de biologie-chimie a Universității din Szeged, dr. F. Solymosy, de la Institutul pentru fiziologia plantelor al Academiei de Științe a Ungariei, din Budapesta, este specialist în domeniul fiziologiei acizilor nucleici ai plantelor.

ce se desfășoară și în Institutul pentru fiziologia plantelor din Budapesta. Noua metodă de extragere a acizilor nucleici din plante elaborate în institutul nostru se bazează pe folosirea unei combinații chimice noi — dietil-

pirocarbonatul — care este un inhibitor mult mai puternic al enzimelor decît ceilalți compuși folosiți în prezent.

Sperăm că datorită noii noastre metode vom reuși să izolăm în condiții din ce în ce mai bune acizii nucleici din materialul vegetal. Vom putea astfel cunoaște mai bine atât structura cit și funcțiile biologice ale acizilor nucleici din plante. Prin aceasta vom reuși să oferim o bază științifică mult mai largă pentru îmbunătățirea soiurilor agricole.

Ceea ce aș vrea să subliniez în încheiere este importanța tot mai mare pe care studiile asupra acizilor nucleici o vor dobîndi în agricultură. Agronomia viitorului va beneficia tot mai mult de aportul genetic și al biochimiei. Agronomii anilor viitori vor deveni adevărați geneticieni care, pentru a obține soiuri noi, îmbunătățite, de plante și animale vor trebui să stăpînească tehnicile delicate ale chimiei acizilor nucleici, să cunoască în amănunțime alcătuirea genelor și cromozomilor.

UN VIRUS CINTAREȘTE 10⁻¹⁵—10⁻¹⁶ grame și măsoară 0,00005 centimetri.

MOLECULELE URIASE de proteine cu greutatea moleculară de pînă la un milion, ce se prepară în celulă — această uzină a vieții — cîntăresc abia 10⁻²⁰ pînă la 10⁻¹⁸ grame.

DUPĂ APRECIEREA cunoscutului savant american Linus Pauling, corpul uman ar fi constituit din aproximativ 100.000 de proteine diferite. Dintre acestea astăzi nu cunoaștem bine nici zece!

In curînd

Prof. DAVID SCHUGAR

Specialist de renume mondial, cunoscut pentru lucrările sale în domeniul structurii și al activității biologice a acizilor nucleici, D. Schugar, membru al Academiei de științe a Poloniei, este profesor la Facultatea de biologie a Universității din Varșovia.

mai mari boli ereditare considerate pînă nu de mult ca incurabile. Un astfel de exemplu îl constituie hemofilia. Un alt domeniu în care studiul acizilor nucleici a produs o adevărată revoluție este combaterea bolilor virale. În infecțiile cu virusuri, este extrem de important, din punct de vedere medical, să se „prepară” o formă modificată, „atenuată” a acestuia, care să fie întrebunătățită ca vaccin. Într-adevăr, introducînd în organism virusuri atenuate — datorită reacției imunologice a organismului care va neutraliza „intrușii” prin prepararea de anticorpi specifici — o infecție ulterioară cu asemenea virusuri va deveni imposibilă. Studiul acizilor nucleici virali și modificarea lor

stimulează „prepararea” acelor proteine care asigură imunitatea. Este vorba despre stimularea sintezei de interferon — proteina „specializată” în anihilarea virusurilor, elementul esențial al reacției imunologice. Avantajul deosebit al metodei reiese clar dacă luăm în considerație faptul că interferonul combat toate virusurile, avînd valoare de „vaccin” universal. Experiențe pe animale tind să confirme ipoteza că acest nou mod de terapie, cu acizi nucleici sintetizați în laborator, va revoluționa tratamentul bolilor virale. Acest domeniu de cercetare extrem de actual și, evident, de o importanță clinică deosebită, constituie, la fel ca și pentru alte institute de specialitate din numeroase țări ale lumii, preocuparea de bază a colectivului nostru de cercetare.

„Mai presus de toate teoriile — oricât de fascinate ar fi fost — dincolo de toate modele — oricât de complexe ar fi avut — au trăit întotdeauna prin acele elemente de primă însemnătate, de eficacitate a jocului căruia depinde reușita spectacolului (cum îl numește Artaud), care este actorul. Totul, în teatru, nu poate fi gândit decât în funcție de actor — factorul prim și hotărâtor prin care se realizează comunicarea în actul scenic.

„Scinția tineretului” în urmă cu doi ani, Radu Nicolae, directorul Teatrului Național din Craiova, propunea ca ultimul an de studii al viitorilor actori să se transforme într-un an de practică, nu numai la studioul „Casandra” ci — măcar citeva luni — în teatrele din provincie. Astfel s-ar putea naște atașat-

tr-un spectacol realizat în condiții absolute asemănătoare (Hagi Tudose) câteva figuri și două-trei aparitii întâmplătoare, improvizate în două zile, cu ocazia îmbolnăvirii unor „titulari”. Nimic din toate acestea nu dovedește necesitatea rămirii actorului H.G. în teatrul respectiv. Dar, solicitat de

ței lui H. G. în figurația pieselor de deplasare. La ora actuală, H. G. se află încă la Timișoara.

Mai Butnariu — promoția 1967 — a primit repartiție pentru Teatrul din Sibiu. În două stagii, practic, nici un rol. A renunțat la teatru, pentru ca în această stagiune să i se incre-

singur rol, într-o piesă, de asemenea, „de serviciu” (va trebui discutată o dată și această selecționare arbitrară a repertițiilor unor teatre, în „piese de prestigiu” și „piese de serviciu”) și este vorba despre unul din talentele remarcabile ale ultimelor promoții. În prezent, S. P.

Fiecare, nu putem fi de acord nici cu mentalitatea unei afirmări scutite de orice dificultăți, cu abandonarea locului ocupat într-un teatru pentru că o perioadă lucrurile merg prost în acel teatru iar actorul nu se află. Credem că dificultățile de natură celor relatate mai înainte pot fi înlăturate și consiliul actorului tinar, datorită contribuției la promovarea în teatru unde lucrează a normelor și atmosferei favorabile afirmării întregului colectiv artistic al teatrului. Nu putem fi de acord, deci, cu fugă din țară greutăților, cu părăsirea unui colectiv atunci când el se află în impas. Afirmarea profesională nu este străină, dimpotrivă, de angajarea moulă în viața teatrului, angajare care înseamnă interes pentru treburile teatrului, solidaritate profesională, spirit critic, contribuție la îndreptarea defectelor organizatorice sau de altă natură.

Să nu punem, însă, totul pe seama incidentelor survenite, din vina pășilor, în contractul moral și colaborării artistice dintre actor și teatru. Migrația actorilor tineri spre Capitală, imposibilitatea evoluției lor în condiții în unele teatre, au și pricinile care depășesc această sferă.

Să numim mai întâi, în acord cu critica Valentin Silvestru care le dedica recent în comentariu amănunțit, anomaliile actuale hărți teatrale, poate prea extinse în raport cu nevoile și cu posibilitățile reale. În strânsă legătură cu aceasta este și repartiția fatalmente necoerentă a regiilor buni, precum și activitatea lor sporadică și întâmplătoare în teatre, în locul unor muncă sustinute pe o mai mare perioadă de timp în cadrul unei trupe. Ar fi timpul să ne obișnuim cu faptul că un actor tinar, un animator, un coordonator al unei trupe de care dezvoltarea este răspunzător. Tot în seama regiilor ar trebui să intre și activitatea extrasцениcă, înțelegând prin aceasta nu numai experimentul de teatru, dar și un program de lucru al actorului.

De cele mai multe ori, activitatea teatrelor din provincie se desfășoară într-un anonim rașorist depășit, și atunci la întimplare, din spectacolul proscris București și recenzat de toată presa. Un spectacol bun din provincie e recenzat de unul-două croniciari dramatici (Lucian Giurescu). Nu se mai aude nimic din actor tinar, de asemenea, din actorii ca Eliza Teșar, Constantin Dolan, Cristina Stamate, Mircea Andreescu, Ileana Dunăreanu, promisiuni certe în momentul absolvirii institutului. Situații dintr-o dată pe o poziție inferioară colegilor din Capitală, lipsiți de „binefacerea” radio-ului și televiziunii, absenți din atenția regiilor de la Buftea, actorii sînt mai ușor tentați de mirajul Capitalei.

Și să admițem în fine că, dincolo de toate acestea, mai există și acel element nevădit de care, cum zicea un dramaturg, „deși fiind într-o măsură umitoare mai toate cele văzute”, și care se numește climat.

Nu este aici locul și nici momentul să indicăm soluții pentru reorganizarea activității teatrelor din provincie în vedere doar a singurii latăru a sa — cea a valorificării talentelor tinere. Dar, cum ne spunea unul din interlocutorii noștri, „Nimic mai trist decât surplusul de grăsimă acută de vîrstă pe un trup clădit pe un pantofmă, sau un decolaj dur de obrazul ingenuului care a dus decenii tava, atunci când ea fusese chemată să joace pe Julieta. Căci, o recunoaștem sau nu, Julieta are 14 ani, și creșterea activității înaintea vârstei trebuie să înceară să joace pe Julieta, nu oricînd și nu oriunde. Nu-i mai rămîne, atunci, decît oriunde”.

ROXANA PANĂ
STERE GULEA

„Melicatul lui HEFAISTOS”

de ILIE CONSTANTIN

UNITATE ȘI CONTINUITATE STILISTICĂ

O prezență foarte plăcută în poezia noastră din ultimul deceniu este Alexandru Andrițoiu. Tipul său de lirică te derutează de la prima vedere din pricina sfidării unor vechi prejudecăți: într-adevăr, înclinația acestui transilvănean este preponderent „muntenească”. Dacă asemenea împărțiri de ordin geografic pot fi luate în seamă, ne vom minuna că Andrițoiu, Crișan prin naștere, înjete nu spre arta mai aproape în plan formal a unui Blaga, spre poezia orientată cu gravitate și forță pe calea ideilor, ci, dimpotrivă, este atras de senioriala stăpînire a limbii și mijloacelor artistice a lui Arghezi și a divinitului Mateiu Caragiale.

Ne îndăgîm o mică digresivă de memorie: cu ani în urmă mulți dintre colegii noștri aveau plăcerea să-l asculte pe Al. Andrițoiu lansat în lungi tirade entuziaste despre „cuvintele pozitive”, era de necrezut și știa să ne facă și pe noi, ascultătorii, să degetăm în mod rafinat asemenea miracole de metafore: „Ați simțit zugrăviri în tindă / cu acură suferindă”. Mai ales suprema concentrare din „acurarea suferindă” îl fascina ca un triumf al plasticității în exprimarea poetică. S-ar putea spune, că aflat în aceste, opțiunile printre marii poeți ai țării și ai lumii, sînt un fapt de conștiință artistică. „Spune-mi cu cine te aduni ca să-ți spun cine ești”, iată un proverb care în plan literar s-ar putea traduce: spune-mi ce autori îți produc sufletul, ca modele recunoscute ori nu, și-ți voi da limbile directoare ale artei tale (fie și numai ca intenții artistice). Desigur, se cunosc și cazuri paradoxale de autori care detestau arta unor clasici ori contemporani, fiind cu toate acestea, adevărate, „nude” ale celor respinși de ei.

Parcurgînd selecția publicată de Al. Andrițoiu în răspîndita colecție „cele mai frumoase poezii” (Editura tineretului, 1968) am încrecat mai întîi satisfacția că autorul a știut să aleagă din numeroasele sale figuri un profil poetic caracterizat prin unitate și continuitate stilistică. Mărturisesc că dintre volumele sale anterioare preferăm cum deosebit unu, apărut în 1963, cu titlul „Constelații lirice”: mare necăz fost încredințarea să constatăm că în culegerile sa de anul trecut Al. Andrițoiu a pus drept coloană vertebrală a selecției sale tocmai „Constelații lirice”. De laudat este și faptul că o reală exigență a triat abundanța producției de prin ani.

În prefața la această ediție Ion

CONDIȚIA MORALĂ ȘI ARTISTICĂ A MESAGERILOR THALIEI

DE CE RĂTĂCESC ACTORII TINERI PE DRUMURILE AFIRMĂRII?

mente artistice reale, s-ar putea crea legături sufletești durabile. N-a fost însă, singura sugestie pe care forurile noastre teatrale n-au auzit-o.

Despre modul în care în prezent se oficiază repartizarea viitorilor actori s-a vorbit, de asemenea, foarte mult (inclusiv în coloanele acestui ziar), și tot atât de fără rezultat. Recapitulînd foarte sumar vom aminti că notarea riguroasă, cu un deosebit accent pe materialele teoretice, care constituie actualmente singurul criteriu al repartizării, este nerelevantă în cazul tinerilor actori. Din această pricină, atunci cînd un actor este repartizat într-un teatru, în acel teatru este repartizat o abstracție, suma unor notări în catalog, și nicidecum actorul „X”, de care teatrul Ț are nevoie în perspectiva unor intenții de repertoriu, de stil, de profil.

Teatrul din Arad într-un spectacol în care i se oferea un rol principal (în sfîrșit un rol), direcția teatrului a refuzat cererea, motivîndu-și refuzul prin obligativitatea prezen-

dinței un rol pe scena Teatrului Giulești, în Comedia zorilor, unde face o creație clocontă.

Sorin Postelnicu — promoția 1967 — a ales Teatrul din Bacău, în două stagii a primit un

fecce parte în continuare din trupa băcăuană.

Exemplele de mai sus sînt a-ales din categoria celor a căror conștiințiozitate n-a cedat primul impuls de a părăsi locul unde au fost repartizați. Dar, mai devreme sau mai tîrziu, ne mulțumirea își spune cuvîntul. Bunăoară:

Mihai Mihail, promoția 1962 — a fost repartizat la Teatrul din Galați, unde a jucat, vreme de șapte ani, numeroase roluri principale, și care se află în București, în căutarea plină de incertitudinilor a unui nou colectiv.

Ovidiu Schumacher — promoția 1965 — unul dintre cei mai dotați actori ai promoției, a jucat vreme de cîțiva ani la Teatrul din Bacău. Într-o perioadă în care acesta traversa o lungă criză de concepție și de repertoriu, O. S. a părăsit Bacăul și a acceptat, deocamdată, un loc de asistent în I.A.T.C. Prin Teatrul din Constanța, s-au perindat, în anii tinerii, Melania Cîrcă, Ștefan Iordache, Șerban Cantacuzino, nume care astăzi sînt cunoscute și prețuite, dar cărora, la vremea aceea, nu li s-a acordat nici o atenție.

Exemplele s-ar putea înmulți. Ceea ce se impune cu evidență din examinarea lor este faptul că, în destule cazuri, hazardul pare a fi singura lege ce guvernează afirmarea și consacarea actorilor. Numeroase teatre (din provincie, ca de altfel, și din București) nu-și folosesc în chip judicios potențialul creator: conducerea lor uită cu bună știință că, în momentul în care își aduce în colectiv un actor tinar, obligativitate sînt reciproce. Neutilizarea sursă prost distribuită, nu puțin actorii tineri se plafonează. Mai ales în cazul celor ieșiți de pe băncile institutului cu o pregătire intelectuală modestă, starea se accentuează, uneori, pînă la semidoctie și obstuzitate în momentul în care ajung în teatru. Repertoriul prost conceput, în care predomină titlurile gen Heidegger de alăbăstră sau Pădurul cu apă, în montări infelicitate, lipsite de exigență artistică, turnee „expedite” în care cabotinajul devine un reflex automat, nu fac decât să accentueze un trist proces de degradare a condiției mesagerilor Thaliei...

Neavînd, practic, posibilitatea alegerii efective, după criterii strict profesionale, a colectivului de al cărui profil se simte atras, actorul va căuta să compenseze efectele unor posibile erori print-o integrare trupească. Lucrul este, fără îndoială, mai mult decît posibil, și este suficient, pentru a o dovedi, să amintim numele unor artiști tineri din țară care, stabiliți în foarte tineri, care, stabiliți, le mai mulți ani într-un colectiv teatral, au găsit acolo prilejul unei afirmări plene și resursele lor de talent: Teofil Vilescu (faș), Silviu Gheorghiu, Valentin Dain și Melania Ursu (Cluj), Vasile Cosma, Ion Pavelcu și Petru Gheorghiu (Craiova). Dan Herdan și Ileana Ploscaru (Constanța), Sebastian Papaiani (Sibiu) și mulți alții.

Există însă, din păcate, destul de numeroși actori în care teatrele — fie ele din provincie sau din București — nu pot sau nu vor să acorde actorilor tineri condițiile unei evoluții normale. Cauzele sînt mai multe; unele din ele sînt de natură organizatorică, altele de natură profesională. Să examinăm cîteva cazuri:

Horia Georgescu — promoția 1966 — și-a făcut debutul în Teatrul „Matei Millo” din Timișoara într-un spectacol submediocru (Ochi de băbe), pus în scenă de un regizor, care, în conștință (ciudată concepție) deplăviri într-un teatru de pe Maghera implică o cantitate mai mare de artă decît o suită de roluri principale în provincie. În cazul acesta, nu numai că această aparentă „cît de cît onorabilă”, nu mai e întreprinsă. Pentru a ajunge în București, tinarul actor este gata să accepte o indeletnicie străină profesiei sale (să spunem, redactor la Televiziune sau mesager de noaptea în cultură), să rupă punțile care-l leagă de scenă, să renunțe la asigurațiile sale și ale profesoriilor săi din institut. În teatru de unde pleacă, el lasă un gol care se va umple cu mari dificultăți: distribuții descompletate, „emploi”-uri descoperite, spectacole scoase de pe afiș și, mai ales, un mare volum de speranță și de încredere pe care n-a onorat-o...

Acesta este latura etică a chestiunii, și ea nu poate fi escamotată cu frivole pretexte extrateatruale, ca „apropierea de familie”, și nici măcar cu pretexte aparent, situate în sfera artei. Venind într-o colectiv teatral, actorul tinar — a asumat implicit obligații morale și artistice față de publicul local și respectiv, față de colegi, față de conducere, și a-ți uita aceste obligații la prima tentație însemnă a-ți demnită prețiosul statut profesional.

Nu este însă mai puțin adevărat că, adeseori, migrația tinerilor actori are la originea sa împingeri care ies din aria raporturilor morale.

Sistematicul oarecum lucrurile, rădăcinile — să le spunem așa — obiective ale instabilității par a fi în timp în cea mai mare parte de formare a viitorului actor, în anii petrecuți în conservatorul dramatic. Nu există, pînă la ora actuală, nici o formă organizată, temeinică, de stimulare a interesului teatrelor pentru viitorii actori, și al acestora pentru viitoarea scenă pe care vor juca. În afară de teatrele — și nu toate, și nu mereu — le trimite la institut, precum și în afara unor efemere colaborări născute din inițiative personale, studenții nu au nici un prilej să cunoască mai îndeaproape atmosfera, stilul, preocupările, care, vreme de cel puțin trei ani, vor fi și ale lor. Într-o anchetă publicată de

opaci la măzina către programe și cooperare a marii majorității a oamenilor, simt forța reprezentată de nobilitate și atît de umana tendință către pace și înțelegere între popoare. El măzina și, în cele din urmă, în viața noastră, reală, în ciuda caracterului lor inefabil, și pline de prospețime în ciuda patinei timpului trecut. Tineretul, mai cu seamă, are nevoie de valori structurale, venice prin adevăratul și rămîne conținute și prin perfecțiune. Este ceea ce dorim, și mai cu seamă, chiar dacă nu toți sînt conștienți de aceasta și caută și ceea ce, din fericire, în acest domeniu are funcție totodată de abecedar și de suport teatral, căci una din definițiile trăsăturii ale capodoperei o reprezintă accesibilitatea și ală-

operele? Cînd contestă, tineretul o face cu lucrările încă nedefinite, nu cu ceea ce oameții, la vremea lor toți tineri au atestat de-a lungul a sute de ani. Este, subliniem, o modalitate și o tendință, nu una, în procesul cunoașterii și formării tineretului, aceea de a o face cu ajutorul valorilor, adică al operelor verificate, al certitudinilor. Nu plemăm, evident, pentru exaltivitate clasicistă care ar duce la un teatru lătat, ci pentru valori certe de ieri și de azi, convinși fiind că tineretul nu acceptă compromisurile, că respinge hibridizii.

Accesul la capodopere! Chestiune aparent complicată; aparent doar, deoarece astăzi cea mai mare parte a acestora nu sînt accesibile. Nimic, nici o piedică nu se

vărat un bun al maselor. Nu sîntem departe de trecutul în care pentru mulți muzica era omonimă cu lăutarul satului, cînd sunet de pian nu se auzise pe-acolo niciodată. Și cît de departe totuși! Apoi, cu atît mai puțin, în prezent, în faptul că astăzi toți tinerii și nu puțin, care-și închipuie că muzica e una și aceeași cu ceea ce produc chitarele electrice și furnăse adormit sau răcnește tempelele cîntecului prin vîntul fără voce, fără simț muzical, evident, fără educație, dar cu... personalitate. Este o luptă în care facilitățile și prostul gust sînt, din păcate, mai active, mai agresive, iar cei care ar trebui să le stăvilească prin valori, nu prin acte administrative sau politice, n-o fac și nu greu, atîta vreme cît în țara aceasta există, pare-mi-se, vreo 20 de orchestre simfonice, dintre care multe sînt și în circuit public. Credem că se pot face considerații asemănătoare și în legătură cu teatrele dramatice, în număr de asemenea impresionant, fie că este vorba de Capitală sau de celelalte orașe. Am răminut necesitatea creării „repertoriului permanent”, adică al pieselor de valoare, am zice de structură, pe care tinerii, școlarii ai vieții, le-ar putea frecventa stăgînie după stăgînie, o dată cu fiecare nouă generație sau serie, care rămîne cîntărită în formația sa dacă nu-i cunoaște pe Oedip și Antigona, pe „Maitre Pathelet”, pe Hamlet — și Hamlet cu extraordinară îndărătnicie nu se joacă de ani și ani de zile, pe Romeo, Julieta, Richard al III-lea, pe Hampon, Tartuffe sau Don Juan, pe Don Rodrigue, pe Andromaca, pe Figaro, pe Karl Moor, pe Luise Miller, pe Hernani sau Ruy Blas, pe Sătură, pe Versini, pe Ștefan, Cărbăbuț sau Bura

MAREA BUCURE A ÎNTÎLNIRII

luri de ea capacitatea de conținut și de cunoaștere și genul lui Shakespeare, al lui Halzac, Tolstoi, Eminescu sau Hemingway, nimic de natură materială, Bariera limbii? Aceasta n-ar mai trebui să fie nu numai datorită traducerilor, ci posibilității celor mai mulți de a învăța pentru ei, pentru înegalabilă bucurie de-a avea acces fără mijloc la capodoperă. Nu există nici o barieră în calea celor care vor să-i asculte pe Beethoven, Haydn, Mozart, Bach sau Brahms, pe Wagner sau Verdi. Este tocmai ceea ce — printre altele — caracterizează contemporaneitatea, datătoare a celor mai largi posibilități de acces direct la capodoperă, este ceea ce o apropie de o comună contemporaneitate socială, în care cultura este cu ade-

mai află între tînarul dorință de a cunoaște și genul lui Shakespeare, al lui Halzac, Tolstoi, Eminescu sau Hemingway, nimic de natură materială, Bariera limbii? Aceasta n-ar mai trebui să fie nu numai datorită traducerilor, ci posibilității celor mai mulți de a învăța pentru ei, pentru înegalabilă bucurie de-a avea acces fără mijloc la capodoperă. Nu există nici o barieră în calea celor care vor să-i asculte pe Beethoven, Haydn, Mozart, Bach sau Brahms, pe Wagner sau Verdi. Este tocmai ceea ce — printre altele — caracterizează contemporaneitatea, datătoare a celor mai largi posibilități de acces direct la capodoperă, este ceea ce o apropie de o comună contemporaneitate socială, în care cultura este cu ade-

Arbore și încă pe atîția și atîția alții. Nu toate teatrele ce juca? Au, slavă domnului. Nu-au pentru cine? Pentru această splendidă tineretă doritoare de cultură care, fiind în această situație, se împotmolează, așteaptă să fie îndrumată și vrea să i se arate și să i se dea tot ceea ce e mai bun. Permiție-ne să nu credem că tocmai generatiile de azi, după ce zece și șase ani de studii, nu sînt impresionate pînă în a rădăcinii și a cită vorbele spuse de Rodrigue, Contelui de Gormas: „Je suis jeune, il est vrai, mais aux âmes bien nées, la valeur n'attend pas le nombre des années...” sau în a nu reține motivele unor concerte celebre sau simfonii. Nu credem, prea sînt frumoase și prea au fost revelatoare și definitive pentru cei care le-au cunoscut, dar sîntem siguri că nu la facem multe sau pînă să n-au public. Credem că se pot face considerații asemănătoare și în legătură cu teatrele dramatice, în număr de asemenea impresionant, fie că este vorba de Capitală sau de celelalte orașe. Am răminut necesitatea creării „repertoriului permanent”, adică al pieselor de valoare, am zice de structură, pe care tinerii, școlarii ai vieții, le-ar putea frecventa stăgînie după stăgînie, o dată cu fiecare nouă generație sau serie, care rămîne cîntărită în formația sa dacă nu-i cunoaște pe Oedip și Antigona, pe „Maitre Pathelet”, pe Hamlet — și Hamlet cu extraordinară îndărătnicie nu se joacă de ani și ani de zile, pe Romeo, Julieta, Richard al III-lea, pe Hampon, Tartuffe sau Don Juan, pe Don Rodrigue, pe Andromaca, pe Figaro, pe Karl Moor, pe Luise Miller, pe Hernani sau Ruy Blas, pe Sătură, pe Versini, pe Ștefan, Cărbăbuț sau Bura

NOTA REDACTIEI
Răspunsul nostru se află conținut în însăși apariția acestei „Prefețe la o încercare”. Care, odată intrată în rotație, devine pur și simplu Prefață, în vreme ce „încercarea” devine promisiune.

Există și un Al. Andrițoiu decît cel pe care am încrecat să-l definim pînă acum. Unu care nu se rupe de matca sa și se continuă altfel, mai interiorizat, mai grav, reușind la unele „grății” ce-i vin foarte bine, cum am mai spus. În „Reverie”, o pildă, celălalt Andrițoiu se revelează cu pregnanță: „Zveneni fereastră mi se limpeză (...) Vbra în jur ceva melodiou, / umbri prin toate o mișcare lină / O biecele dublate de lumină / aveau, ca fructa, seva de prinos, / căci era totul sfîrșit și de priso!”

Intr-un superb distih final în suși poezii întinșe o nouă cale de gravitate, pentru sine: „Și î oglindă mă priveam, cu dor, / parcă privindu-mă în viitor”. Sîntem tentați să credem că acest este drumul pe care Al. Andrițoiu se va apropia de imaginea sa viitoare. Confirmări avem și în alte poeme, ca într-o fluidă „Eutritmie”: „Iată, azi, prin min cum luna trece / ca pe-un ce fluid ce, plecînd revine / Sing am de aur și-n el petrece / sete de tine”. Important este că evoluția acestui poet a fost și va continua să fie organică, personală și, în felul acesta, exemplară.

de peste hotare

SESIUNEA „APOLLO-12” IN DRUM SPRE TERRA

O. N. U.

Intervenții ale reprezentanților României

Adunarea Generală a O.N.U. a abordat punctul „Cooperarea dintre Națiunile Unite și Organizația Unității Africane”. Plenarii i-au fost supuse „manifestul asupra Africii de sud”, cunoscut și sub numele de „manifestul de la Lusaka” și un proiect de rezoluție semnat de 45 de state afro-asiatice.

În acest ultim document se cere, în esență, Adunării Generale să recomande manifestul atenției tuturor statelor lumii și să reafirme hotărârea O.N.U. de a acționa în cooperare cu O.U.A. în vederea soluționării situației grave din Africa de Sud.

Luând cuvântul la dezbateri, reprezentantul României, Constantin Ene, a dat o înaltă prețuire principiilor înscrise în manifest, arătând că acestea exprimă preocuparea legitimă a statelor membre ale O.U.A. de a se pune capăt odiosului apartheid și de a readuce în sudul continentului african, exploatarea, umilțitorul și sufletele în care trăiesc popoarele din această regiune a lumii.

Încheiere, reprezentantul țării noastre a declarat că România sprijină cu fermitate, ca și în trecut, lupta justa contra opresiunii străine și își exprimă solidaritatea cu toate popoarele aflate sub dominație străină indiferent în ce parte a lumii s-ar afla ele.

Supus votului Adunării Generale, proiectul de rezoluție al celor 45 de state afro-asiatice a fost adoptat cu o covârșitoare majoritate. Doar Spania și Portugalia au votat împotriva.

Comitetul pentru problemele economice și financiare al Adunării Generale a adoptat în unanimitate un proiect de rezoluție inițiat de România și alte țări, printre care Algeria, Irak, Liban, Sudan, Pakistan, Polonia, R.S.S. Ucraineană, Iugoslavia, Zambia, privitor la măsurile ce trebuie luate de către Națiunile Unite și organismele din sistemul lor în vederea formării de cadre tehnice necesare industrializării țării în curs de dezvoltare.

Cu ocazia prezentării și discutării acestui document în cadrul comitetului, reprezentantul român, Constantin Niță, a subliniat că succesul oricărui program de dezvoltare industrială este condiționat de existența unui personal tehnic național capabil să elaboreze și să asigure îndeplinirea obiectivelor industrializării.

Frământările sociale din Italia

Frământările muncitorești din Italia care s-au perpetuat de două luni și jumătate își au izvoarele în problemele sociale-economice rezolvate, în primul rând, de guvern preocupat de jocul politic din sinul partidelor care au fost membre ale coaliției ministeriale. Luna iulie a acestui an a marcat dezmembrarea ultimei coaliții, împingând în avant scenă Partidul Democrat-Creștin, minoritar în parlament și promotor al unei politici care decădă din punct de vedere al răspunsurilor fundamentale economice și sociale ale păturilor largi de italieni. Situația specifică a milioane de italieni, amintiri aici și pe cei 700.000 de someri înregistrați în anul acesta, a deschis larg evantaiul revendicării. Dintre cele mai importante revendicări sub semnul cărora s-a desfașurat și impresionanta greve națională de micerceri, la care au participat 15.000.000 de italieni, am putea enumera: modificări în prevederile contractului de muncă (sporirea salariilor, perfecționarea sistemului de calificare și promovare a forței de muncă, îmbunătățirea condițiilor de lucru în locurile de producție și în mod particular săvârșirea creșterii prețurilor, a impozitelor, taxelor și blocarea chiriilor care au ajuns să depășească o treime din venitul unei familii, LE MONDE scria că mii de meridionali care au venit în căutare de lucru la Milano, Torino sau Napoli au încheiat veritabile cociobane pentru care plătesc aproape jumătate din chiriile urbane. Lipsa unor locuințe convenabile pentru bugetarii și muncitorii din zonele rurale și în special în regiunile de altitudine, unde, fiind declanșată de două cauze: pe de o parte ritmul foarte scăzut al construcțiilor de stat în domeniul locuințelor și, în al doilea rând, speculațiile înfloritoare cu terenurile urbane care scapă vesnic de sub controlul statului. Maniera prin care se încearcă a se da un răspuns acestor probleme inspiră, în oarecare măsură, neîncredere din cauza grabii de a face față circumstanțelor: un exemplu îl oferă reținuta a cabinetului Rumor în prețuia grevei naționale și în cadrul căreia s-a luat hotărârea alocării unei sume de 1,6 miliarde de dolari pentru construirea a 100.000 de apartamente la prețuri mai scăzute decât cele existente. Întrebarea pe care și-o pun mulți este dacă acest proiect este, într-adevăr, realizabil și dacă, de ce se așteaptă atât timp. Ziarul INTERNATIONAL HERALD TRIBUNE constată: „Este un truism că în Italia există o dezvoltare viguroasă condusă de liderii politici care refuză să conducă în adevăratul sens al cuvintului, fiind prea mult preocupat de luptele lor interne de putere. Ei au adus Italia în situația de a avea a face cu o administrație minoritară în momentul în care frământările muncitorești cer un guvern puternic”.

Democrat-creștinii dețin numai 265 de locuri în parlament din 630, și sînt împărțiți în fracțiuni atît de opuse unii observatori în apropierea și departe de alte partide politice, cît și de cele de altcei împotriva neînțelegerilor care sînt în cursul alegerilor noului secretar al partidului, în persoana lui Arnaldo Forlani. Referindu-se la cele 8 fracțiuni ale Partidului Democrat-Creștin, corespondentul ziarului TIMES remarcă cu ironie: „Nu este nevoie să se aducă din afară parteneri pentru a forma o coaliție din moment ce partidul însuși este o coaliție care se menține în necesitatea de a-și guvernarea și a-și ține departe de putere o comunistă”. Tatonările pentru formarea unei coaliții cu socialistii divizați și care nu și-au limpezit încă propriul lor probleme, cu radicalii care cu cei 9 deputați ai lor nu pot nici pe departe a cimenta o viitoare coaliție, se prelungește steril, vînd totuși un punct terminus, primăvara lui '70. Existența unor puternice organizații de stînga și a unei largi unități sindicale explică unele succese pe care le-au obținut muncitorii din ramurile de construcții și metalurgie și cei de la uzinele „Pirelli”, producătoare de cauciucuri. Centralele sindicale în unitate de vedere crescînd au început în continuare acțiuni revendicative de amploare.

DOINA TOPOR

care m-a impresionat cel mai mult. Astronauții n-au resimțit nici o oboseală, fapt care ne-a permis să le prelungim cu 30 de minute activitatea extravehiculară pe suprafața Lunii.

În interviul acordat gazetarilor prezenti la control spațial din Houston, Petrone și-a exprimat convingerea că în cursul viitoarelor expediții lunare, astronauții vor consacra un timp mai redus pentru acclimatizarea la condițiile fizice ale Lunii și unul mai îndelungat pentru realizarea misiunilor lor științifice. Cunoaștem în prezent particularitățile fizice ale Lunii, gravitația sa. Aceasta va permite dirijarea viitoarelor zboruri din programul „Apollo” spre zone și mai accidentate.

Misiunile specifice ale navei spațiale „Apollo-13”, a spus el, vor putea fi precizate la numai două săptămîni de la reîntoarcerea astronauților de pe „Apollo-12” printr-o confruntare a datelor cunoscute cu cele ce vor fi aduse de ei.

În timp ce „marele uitat” astronautul american Richard Gordon se rotea în jurul Lunii, în așteptarea celor doi exploratori selenari, el a stabilit recordul S.U.A. pentru durata de zbor solitar în spațiu. Gordon a rămas singur la bordul lui „Yankee Clipper” timp de 37 de ore și 41 de minute, doborînd astfel recordul lui Gordon Cooper, care în zilele de 15 și 16 mai 1963 a rămas la bordul unei nave „Mercury” timp de 30 de ore și 20 de minute.

SĂRBĂTOAREA LIBANULUI

Poporul libanez sărbătorește astăzi împlinirea a 25 de ani de la data cînd și-a câștigat independența națională (22 noiembrie 1943).

Deși astăzi din punct de vedere al suprafeței teritoriale și al populației (2,4 milioane locuitori), Libanul se situează în rîndul țării mici, prin poziția sa geografică favorabilă și prin tradițiile sale comerciale el ocupă un loc important în această regiune, ca țară a comerțului, băncilor și turismului.

În anii care au trecut de la cucerirea independenței, Libanul a acordat multă atenție domeniului economic, neglijat în trecut, cum ar fi industria energetică și agricultura. În această ultimă ramură se investesc, în prezent, fonduri importante avînd drept scop realizarea, în cadrul unui larg plan de perspectivă, a unui modern și complex sistem de irigații, care să contribuie la modernizarea agriculturii și ridicarea nivelului de trai al populației rurale rămase în urmă. Această țară care a cunoscut momente zăbucinate în istoria sa și care nu este lipsită de dificultăți nici în prezent, își afirmă înăuntru de a-și dezvolta economia, de a realiza un progres multilateral.

Pe plan extern, Libanul ducе o politică de neaderare a blocurilor și de dezvoltare a relațiilor cu toate statele, conform aspirațiilor de pace a poporului libanez, tradițiilor și posibilităților sale.

Între România și Liban se dezvoltă relații de prietenie și colaborare bazate pe principiul suveranității naționale, egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, din 1966 cele două țări întreprind relații diplomatice la nivel de ambasada.

De ziua națională a Libanului, poporul român arată pentru poporul libanez împlinirea idealurilor de pace și prosperitate a patriei sale.

B. ST.

GUINEEA-BISSAU: armament capturat de ostașii Frontului de eliberare de la trupele portugheze.

Masacrul de la Tu Cung

Aflată încă sub impresia marilor demonstrații de masă împotriva războiului din Vietnam, opinia publică americană se găsește acum în fața dezvăluirilor zguduătoare despre masacrul de la Tu Cung.

În martie 1968, după un tir de artilerie care a durat circa douăzeci de minute, un detașament de 60 de pușcași-marini americani a pătruns în satul sud-vietnamez Tu Cung din apropierea orașului Quang Ngai și a început să-l bombardeze.

Urmelile asasinatului în masă n-au putut fi, însă, sterse. În urma lui, circa două luni de zile, un colonel din armata saigoneză a făcut confidențe, pare-se sub influența alcoolului, unui corespondent al ziarului NEW YORK TIMES cu care se împrieteniise. Interlocutorul militar saigonez spunea ziaristului american că a vizitat Tu Cung la două zile după așa-zitul „bombardament tragic”, că distruceri pe care le-a văzut nu aveau deloc aspectul efectului unui bombardament de artilerie și că toate cadavrele erau urme de sânge.

Cercetările făcute pe urmele acestor confidențe de doi reporteri americani, „sinderești”, unul de la NEW YORK TIMES, altul de la U.S. NEWS AND WORLD REPORT au adus la lumină masacrul de la Tu Cung în toate dimensiunile lui îngrozitoare. Reporterii au reușit să depisteze și să ia în contact cu martorii oculari ai „bătăliei de sânge”, foști locuitori ai satului în momentul de război, care se numea alăudată Tu Cung. E vorba de patru bărbați și o femeie care au supraviețuit, prăbușiți printre cadavrele conștienților lor, în hăitoarele de sânge. Măturile, de un transim profund ale acestor supraviețuitori, care trăiesc acum într-un sat învecinat localității lor distruse, au provocat o puternică emoție în rîndul unor cercuiri largi din Statele Unite.

În corurile oficiale nu s-a luat încă nici o poziție în legătură cu dezvăluirile prezente. Unele surse vorbesc însă despre începerea de către autoritățile militare a unor cercetări și despre anchetarea locotenentului William Calley și a sergentului David Mitchell (staționați actualmente în Georgia) acuzați de a fi răspunzători de masacrul de la Tu Cung.

Publicind mărturiile unuia dintre supraviețuitorii din satul distrus și sumbru, alături de interviurile lui, NEW YORK TIMES conchide: „Fie că socul pe care baia de sânge de la Tu Cung îl provoacă Americii s-a condus la hotărîrea de a termina fără întârziere angajarea trăsă în Vietnam”. Este nu numai concluzia lucidă a înflentului ziar american. Este dorința și voiața întregii omeniri care cere încetarea războiului barbar din Vietnam.

Tu Cung apare ca un simbol tragic și sumbru al războiului intervenției brutale în viața unui popor. Tu Cung sună, totodată, ca o chemare la împiedicarea pentru totdeauna a unor noi tragedii de felul celui pe care o trăiește astăzi poporul eroic al Vietnamului.

E. R.

Ședința unei

Comisii C. A. E. R.

Între 18 și 20 noiembrie 1969, a avut loc la Moscova cea de-a 26-a ședință a Comisiei permanente C.A.E.R. pentru comerțul exterior.

Comisia a examinat o serie de probleme importante decurgînd din hotărîrea sesiunii a 23-a (speciale) a Consiliului îndreptate spre extinderea în continuare a colaborării țărilor membre ale C.A.E.R. în domeniul comerțului exterior.

Au fost examinate totodată probleme privind pregătirea în vederea tratativelor pentru încheierea de acorduri comerciale bilaterale pe termen lung pentru perioada 1971-1975.

Încheierea conferinței „Leninismul și contemporaneitatea”

PRAGA 21. — Corespondentul Agerpres, Eugen Ionescu, transmite: Vineri au luat sfîrșit la Praga lucrările conferinței teoretice internaționale cu tema „Leninismul și contemporaneitatea”, organizate cu prilejul centenarului nașterii lui V. I. Lenin, de către redacția revistei „Probleme ale păcii și socialismului”. La conferință au participat delegații a 40 de partide comuniste și muncitorești. Delegația română a fost formată din tovarășii Dr. Ilie Rădulescu, membru al C.C. al P.C.R., șef de secție la C.C. al P.C.R., prof. ing. Valter Roman, membru al C.C. al P.C.R., și prof. T. Postolache, decan la Academia de Științe Social-Politice „Stefan Gheorghiu”. În încheierea lucrărilor s-a dat publicității un comunicat. În cuvîntările participanților — se spune în comunicat — s-a subliniat înemnatatea istorică mondială a leninismului, și s-a arătat că sub steagul leninismului se extinde și se întărește mișcarea revoluționară din lume, că mișcarea comunistă s-a transformat în cea mai influentă forță a contemporaneității. În cuvîntările lor, participanții la conferință au chemat pe comunistii din întreaga lume să contribuie la propagarea și dezvoltarea în continuare a leninismului.

NOTE DE DRUM

PE VALEA DRINEI

Înfinirea cu Albania a locuri, o bibliotecă în care se găsesc sute de volume. Miile de constructori, între care și cei 2000 de tineri, s-au angajat să scurteze durata lucrărilor cu doi ani. Peste doi ani, în 1971 în loc de 1973, prin liniile de înaltă tensiune ce vor lega Vau i Dejes de centrele de consum din industrie, sau cu satele risipite în Alpii albanezi va pulsa energia aducătoare de forță și lumină.

Dar și pe aceste meleaguri oamenii șantierelor, după ce pun temelii noi, se pregătesc să înceapă alte zidiri. Am aflat că la Fierza este proiectată o hidrocentrală cu capacitate dublă comparativ cu cea care se înalță în prezent la Vau i Dejes. O brigadă de tineri geologi s-a despărțit deja de șantierul de la Vau i Dejes, urcînd mai sus, spre Fierza. Ei pregătesc noile hărți, stabilesc cotele, încearcă rezistența stîncilor, înscrind primul pagini din istoria noii hidrocentrale. Pe riurile rezepe, pe Drina, Mati, Devolli, Bistrica, Shkumbini, se vor putea ridica în anii următori centrale electrice cu o putere totală de un milion kw. Paralel cu construirea de hidrocentrale în regiunile de hidrocentrală ce vor începe să se realizeze în prezent la Fierza este proiectată o hidrocentrală cu o putere instalată de 100.000 de kw. Rezultatul unor asemenea eforturi? În cursul anului trecut producția de energie electrică era de 80 de ori mai mare ca cea dinaintea ultimului război. O mare parte a energiei electrice este folosită în uzinele moderne de prelucrare cuprului, cum e cea de la Shkodra, în industria fiero-nichelului etc.

Un loc din ce în ce mai important în consumul energiei electrice revine mediului rural. Astfel în perioada ultimilor patru ani au fost electrificate 70 la sută din numărul total al satelor. Pînă la finele anului 1971, lumina electrică va trebui — potrivit prevederilor — să cuprindă toate așezările albaneze. De la țărîm abrupt al Mării Ionice și al Mării Adriatice, spre răsăritul muntos al culmilor ce depășesc 2500 metri, în căsuțele din piatră, acoperite cu plăci de gresie, brele subțiri, miraculoase vor aduce odată cu lumina, radio, televiziunea. Și cine a văzut cît de izolate și cătărate pe culmi sînt așezările în Albania își poate forma o părere despre dificultățile înfîntate în construirea miilor de kilometri de linii de diverse tensiuni, a sutolelor de stații și substații de transformare.

IOAN TIMOFTE

Okinawa va fi retrocedată Japoniei în 1972

Încheierea tratativelor Nixon-Sato

WASHINGTON 21 (Agerpres) — Statele Unite au hotărît să retrocedeze Okinawa Japoniei în cursul anului 1972, se menționează într-un comunicat comun dat publicității la Washington, după încheierea convorbirilor care au avut loc timp de trei zile între președintele american, Richard Nixon, și premierul nipon, Eisaku Sato.

Comunicatul precizează totodată că „prevederile tratatului de securitate japono-american se vor aplica, fără modificări și bazelor americane amplasate pe insula, cînd „asupra acesteia va fi restabilită suveranitatea Japoniei”. (Tratatul stipulează că Japonia nu va folosi arme nucleare, așa cum de altfel prevede și constituția țării; pe de altă parte, el

cuprinde așa-numita clauză a consultării prioritare, formulă prin care se înțelege acordul sau veto-ul guvernului de la Tokio pentru orice hotărîre a oficialităților de la Washington, privind utilizarea bazelor americane din Japonia în acțiuni militare în care s-ar afla angajate Statele Unite). Cu alte cuvinte, subliniază în legătură cu aceasta corespondentul agenției Associated Press, comunicatul prevede că „Statele Unite își vor retrage armele nucleare din insula Okinawa înainte de a o retroceda Japoniei, dar își rezervă dreptul de a o folosi pentru utilizarea unor asemenea arme, atînci cînd ele vor socoti de cuvînt că situația din această regiune împline un asemenea lucru”.

pe scurt

Protocol comercial româno-coreean

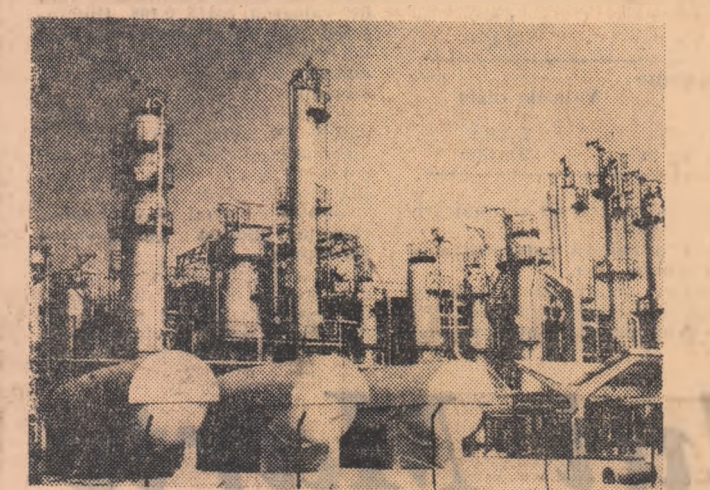
ÎN URMA TRATATIVELOR PURTATE, la 21 noiembrie a fost semnat la Phenian, Protocolul privind schimbul de mărfuri și plățile între guvernul Republicii Socialiste România și Republicii Populare Democrate Coreene pe anul 1970. Potrivit documentului, România va livra diverselor mașini și utilaje, rulmenți, anvelope, coșe de petrol, diverse produse chimice și altele, iar R.P.D. Coreeană va livra mașini-unelte, diverse oțeluri aliate, aliaje dure, produse minerale și metalurgice și altele mărfuri.

COMITETUL PENTRU PROBLEME SOCIALE, umilitare și culturale al Adunării Generale a O.N.U. a adoptat un proiect de rezoluție care cere Israelului „să pună capăt imediat practicilor și politicilor repressive împotriva populației civile din teritoriile ocupate”. Protocolul, prezentat de Congo (Brazzaville), India, Guineea, Pakistan și Iugoslavia, a fost adoptat cu 51 voturi, contra 11 și 50 de abțineri.

LA MADRID A ÎNCEPUT un proces intentat împotriva lui Horacio Fernandez Inganzo, membru al Comitetului Executiv al C.C. al Partidului Comunist din Spania. Inganzo este acuzat de a fi desfășurat „propaganda ilegală” în fața clădirii tribunalului, unde se desfășoară procesul, și în alte localități din Spania, au avut loc demonstrații de protest.

AGENCIA CHINA NOUA ÎNFORMEAZĂ că în ziua de 21 noiembrie o navă de război a S.U.A. a pătruns în apele teritoriale ale R. P. Chineze, în apropierea insulei Hainan din provincia Guangdong. În legătură cu aceasta, un purtător de cuvînt al Ministerului de Afaceri Externe al R. P. Chineze a fost imputernicit să dea un avertisment sever.

PREȘEDINTELE S.U.A., Richard Nixon, a semnat joi o lege prin care se alocă suma de 20,7 miliarde dolari pentru fabricarea de muniții, echipament și tehnică militară. Suma include și fondurile necesare lucrărilor preliminare pentru începerea construirii sistemului de rachete antirachetă „Safe-guard”.

Peisaj petrolier în India.

ÎN ORAȘUL GYULA a avut loc vineri o seară de literatură română, la care au participat membrii delegației Uniunii scriitorilor din România care vizitează Ungaria. Cu acest pri-

lej, scriitorii Nina Cassian, Eugen Jebeleanu, George Tomozei, Dumitru Radu Popescu, Nicolae Velea și Szabo Gyula au citit poezii și fragmente din creațiile lor.